

Հայաստանի Հանրապետության
կենտրոնական բանկի խորհրդի 2007
թվականի հուլիսի 10-ի թիվ 205 Ն
որոշմամբ հաստատված հավելված 5

2018թ. 1-ին ԵՌԱՄՍՅԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՎՈՂ ՄԻՋԱՆԿՅԱԼ
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ
ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ
Ք.ԵՐԵՎԱՆ, ԱՄԻՐՅԱՆ ՓՈՂ. 23 /1

ARMECONOMBANK

Ծանոթագրություն 1. «Իրավական դաշտ և կորպորատիվ կառավարում»

Իրավական դաշտ.

«ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ (այսուհետ՝ Բանկ) հիմնվել է 1991 թվականին ԽՍՀՄ Բնակարկային հայկական Հանրապետական բանկի (1991-1993թթ. «Հայպետարբանկ» ՓԲԸ) հիման վրա և 1995թ. վերակազմավորվել է որպես բաց բաժնետիրական ընկերության՝ գործելով Հայաստանի Հանրապետության (այսուհետ՝ ՀՀ) օրենսդրության շրջանակներում: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկի (այսուհետ՝ ՀՀ ԿԲ) կողմից N 1 արտոնագրային համարով:

Բանկի գլխավոր գրասենյակը և թվով 27 մասնաճյուղերը գտնվում են Երևանում, 23 մասնաճյուղերը՝ ՀՀ տարբեր մարզերում և 1 մասնաճյուղ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ ք.Երևան, Ամիրյան 23/1:

Բանկի հիմնական գործունեությունը.

Հանդիսանալով ունիվերսալ ֆինանսավարկային կառույց՝ «ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ» ԲԲԸ իր հստակագրված և առաջարկում է բանկային ծառայությունների ընդգրկում փաթեթ: Բանկի ակտիվային գործառնությունների գերակշռող մասը բաժին է ընկնում վարկային գործունեությանը: Բանկը վարկավորում է երկրի տնտեսության համարյա բոլոր ճյուղերը՝ պայմանավորված ներկայացվող ծրագրի ռիսկայնությամբ եւ հեռանկարով: Բանկն ակտիվ գործունեություն է ծավալել միջազգային վարկավորման ծրագրերով վարկավորման ուղղությամբ: Բանկը տրամադրում է ինչպես առևտրային, այնպես էլ սպառողական, հիփոթեքային վարկեր:

Գործարար միջավայրը

Հայաստանում շարունակական բնույթ են կրում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները: Որպես զարգացող շուկա, Հայաստանում բացակայում են կատարյալ գործարար միջավայր և համապատասխան ենթակառուցվածքներ, որոնք սովորաբար գոյություն ունեն ազատ շուկայական տնտեսություն ունեցող երկրներում: Բացի դրանից, տնտեսական պայմանները շարունակում են սահմանափակել գործառնությունների ծավալները ֆինանսական շուկաներում, և ֆինանսական գործիքների իրական արժեքները կարող են չհամապատասխանել իրականացրած գործարքներին: Հետագա տնտեսական զարգացման հիմնական խոչընդոտը տնտեսական և ինստիտուցիոնալ զարգացման ցածր մակարդակն է՝ զուգակցված տարածաշրջանային անկայունությամբ, կենտրոնացված տնտեսական հենքով և միջազգային տնտեսական ճգնաժամի ազդեցությամբ:

Միջազգային տնտեսական ճգնաժամը հանգեցրեց ՀՀ համախառն ներքին արդյունքի, ինչպես նաև արտերկրից դրամային փոխանցումների կրճատմանը, ինչից Հայաստանի տնտեսությունը գտնվում է մեծ կախման մեջ:

Կորպորատիվ կառավարում

Բանկի կառավարման մարմիններն են՝ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը՝ որպես բանկի կառավարման բարձրագույն մարմին, Բանկի Խորհուրդը, Բանկի Վարչությունը և Գործադիր տնօրենը:

Բանկի խորհրդի կառուցվածքը և կազմը

Բանկի Խորհրդի նախագահ

Ս. Սուքիասյան

Բանկի Խորհրդի անդամներ

Ա. Նալչյան

Ա. Սելիքյան

Լ. Պետրոսյան

Ռ. Հայրապետյան

Ի. Յաքարովա

Բանկի տնօրինության կառուցվածքը և կազմը

Գործադիր տնօրեն Ա. Խաչատրյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ռ. Բաղալյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Օ. Չիչյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Առաքելյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Մանրիկյան

Գործադիր տնօրենի տեղակալ՝ Ա. Փիլոսյան

Ֆինանսական տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ՝ Մ. Պողոսյան

Ռազմավարության և ռիսկերի կառավարման վարչության պետ՝ Հ. Ավետիսյան

Իրավաբանական վարչության պետ՝ Վ. Ջհանգիրյան

Վարկավորման վարչության պետ՝ Վ. Սարգսյան

Բանկի սեփականության կառուցվածքը և բաժնետերերի/մասնակիցների քանակը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում

Բանկի կանոնադրական կապիտալը 31.03.2018թ. դրությամբ կազմում է 13,708,745 հազ. ՀՀ դրամ: Այն ներառում է 1,852,533 սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 7,400 ՀՀ դրամ անվանական արժեքով:

Մասնակիցներ

Սուբիսայան Սարիբեկ Ալբերտի	28.32 %
Սուբիսայան Խաչատուր Ալբերտի	16.29%
Սուբիսայան Ռոբերտ Ալբերտի	14.28%
Սուբիսայան Էդուարդ Ալբերտի	10.66%
Վերակառուցման և Չարգացման Եվրոպական Բանկ	2.52%

Բանկի ղեկավարների վարձատրության քաղաքականությունը

Բանկում ղեկավարների վարձատրության հատուկ քաղաքականություն չի կիրառվում: Ղեկավար անձանց վարձատրությունը կատարվում է խորհրդի կողմից հաստատված հաստիքացուցակի հիման վրա:

Բանկի արտաքին աուդիտին վճարները

Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձը հաստատվում է Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից՝ Բանկի խորհրդի ներկայացմամբ, իսկ արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի վարձատրության չափը հաստատվում է Բանկի խորհրդի կողմից:

Ծանոթագրություն 2. «Հաշվապահական քաղաքականությունը»

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը և ներկայացումը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում և ներկայացվում են համաձայն ՀՀ օրենսդրության և ենթաօրենսդրական ակտերի՝ Հաշվապահական հաշվառման միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակված Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտերի և վերջինի պատրաստման և ներկայացման սկզբունքների, ստանդարտների կիրառման ուղեցույցների և ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից ընդունված իրավական ակտերի: Ֆինանսական հաշվետվությունները հիմնված են Բանկի հաշվառման գրանցումների վրա: Ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացվում են ՀՀ դրամով՝ հազարների ճշտությամբ: Ֆինանսական հաշվետվությունների առումով հաշվետու տարի է համարվում հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ը ներառյալ ընկած ժամանակահատվածը:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվում են իրական արժեքի սկզբունքի հիման վրա՝ ֆինանսական արդյունքներով ճշգրտվող՝ իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների ու պարտավորությունների, ինչպես նաև վաճառքի համար մատչելի ակտիվների համար, բացառությամբ այն ակտիվների, որոնց իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել: Այլ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները, ինչպես նաև ոչ ֆինանսական ակտիվներն ու պարտավորությունները հաշվառվում են պատմական արժեքով:

Բանկում ֆինանսական հաշվետվությունները (բացառությամբ դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվության) պատրաստվում են հաշվեգրման սկզբունքին համապատասխան:

Եկամուտների և ծախսերի հիմնական տեսակների ճանաչումը

Տոկոսային եկամուտներն ու ծախսերը բոլոր տոկոսաբեր ֆինանսական գործիքների համար, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող գործիքների, ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես «տոկոսային եկամուտ» և «տոկոսային ծախս»՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Օվերդրաֆտների, օվերնայթների, վարկային գծերի, թղթակցային հաշիվների, բանկային հաշիվների, ցպահանջ ավանդների դիմաց տոկոսների հաշվեգրումն իրականացվում է գծային եղանակով, եթե Բանկը չի կարող կանխատեսել այդ ակտիվների ապագա դրամական հոսքերը: Արժեգրված վարկերի տոկոսների հաշվեգրումը չի դադարեցվում: Եթե ֆինանսական ակտիվի կամ նմանատիպ ֆինանսական ակտիվների խմբի հաշվեկշռային արժեքը նվազում է արժեգրումից կորուստների պատճառով, տոկոսային եկամուտը շարունակում է ճանաչվել՝ կիրառելով սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը՝ նոր հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Բանկի տույժերի և տուգանքների գծով ստացվելիք գումարները հաշվեգրվում են եկամուտներին յուրաքանչյուր օր: Հաշվեգրվող գումարի չափի հաշվարկման համար հիմք են հանդիսանում համապատասխան պայմանագրերը:

Բանկի կողմից տույժերի և տուգանքների գծով վճարվելիք գումարները ծախս են ճանաչվում յուրաքանչյուր օր՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը:

Վարկերի տրամադրման համար գանձվող վճարները (համապատասխան ծախսերի հետ միասին) հետաձգվում են՝ ճշգրտելով տվյալ վարկի արդյունավետ տոկոսադրույքը: Այլ եկամուտներն ու ծախսերը, մասնավորապես՝ վարձավճարները, գովազդային, շենքի պահպանման, տեխնիկական սպասարկման պարտավորությունները, ինչպես նաև փոխադրամիջոցների օգտագործած վառելիքի ծախսային պարտավորությունները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են հաշվեգրման սկզբունքով ծառայությունների մատուցման ընթացքում՝ հիմք ընդունելով համապատասխան պայմանագիրը կամ նախորդ ժամանակաշրջանի վճարումները: Ընդ որում, ոչ տոկոսային ծախսերի գծով, հաշվեգրումները ամսական մինչև 10,000 դրամ կազմելու դեպքում կատարվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը, իսկ 10,000 դրամից ավելի դեպքում՝ օրական: Բանկը աշխատակիցների արձակուրդային վճարների գծով ծախսերի կուտակումը կատարում է յուրաքանչյուր օր:

Հիմնական միջոցների (այդ թվում՝ ֆինանսական վարձակալությամբ ստացված), վարձակալված հիմնական միջոցներին ուղղված կապիտալ ներդրումների և ոչ նյութական ակտիվների գծով ամորտիզացիոն հատկացումներն սույն Զաղաքականությամբ սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր օր և ճշգրտվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը: Շահագործումից դուրս հիմնական միջոցների գծով ամորտիզացիոն հատկացումները Բանկի վարչության կողմից սահմանված չափերով իրականացվում են յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրը:

Շահաբաժինները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գրանցվում են հաշվեգրման սկզբունքի համաձայն՝ դրանց հայտարարման պահին:

Արտարժույթային գործառնությունների հաշվառում

Արտարժույթով կատարված գործարքները վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթով՝ գործարքի օրվա փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերագնահատվում են՝ կիրառելով ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվի դրությամբ միջին փոխարժեքը: Արտարժույթային գործարքներից, ինչպես նաև արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից առաջացած օգուտը և վնասը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում որպես եկամուտ կամ ծախս: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք ներկայացված են սկզբնական արժեքով, փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքներով:

Արտարժույթի առքի և վաճառքի փոխարժեքները սահմանվում են հաշվի առնելով ՀՀ միջբանկային շուկայում ձևավորված փոխարժեքների մեծությունը, առաջարկի և պահանջարկի ծավալները ՀՀ տարածքում, այլ գործոններ (շուկայի ուսումնասիրության հիման վրա կատարված կանխատեսումներ, ֆորս-մաժորային պայմաններ և այլն): Արտարժույթի փոխարժեքները սահմանելիս նշված գործոններից բացի, հիմք են ընդունվում նաև տվյալ պահին արտարժույթի միջազգային շուկայում ձևավորված այլ համակարգերում արտացոլված փոխարժեքները:

Հարկային հաշվառում

Շահութահարկի, ավելացված արժեքի հարկի, եկամտային հարկի, անշարժ գույքի հարկի և փոխադրամիջոցների գույքահարկի, պարտադիր կուտակային կենսաթոշակային վճարումների գծով հաշվառումը տարվում է ՀՀ հարկային օրենսգրքին համապատասխան:

Հաշվետու տարվա շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Ընթացիկ շահութահարկի գումարը հաշվարկվում է ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին համաձայն՝ յուրաքանչյուր օրվա համար հաշվեգրվում է շահութահարկի պարտավորությունը հարկային շահույթի նկատմամբ (հաշվի առած «Հարկային օրենսգրքի» համաձայն եկամուտներից չնվազեցվող ծախսերը) և յուրաքանչյուր ամսվա վերջին աշխատանքային օրվա դրությամբ այն ճշգրտվում է:

Հետաձգված հարկերը, եթե առկա են այդպիսիք, առաջանում են ակտիվի կամ պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և դրա հարկային բազայի միջև եղած ժամանակավոր տարբերություններից: Ակտիվի կամ պարտավորության հարկային բազան դա գումար է, որը հարկային նպատակներով վերագրվում է այդ ակտիվին կամ պարտավորությանը: Ժամանակավոր տարբերությունների հետևանքով առաջացած հետաձգված հարկային պարտավորությունների գծով, եթե առկա են այդպիսիք, մասհանումները կատարվում են ամբողջությամբ: Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են այն չափով, որքանով որ հավանական է տվյալ ակտիվների իրացումը: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում, բացառությամբ այն հարկերի, որոնց գծով գործառնությունների արդյունքները ճանաչվել են սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում հարկերը նույնպես ճանաչվում են սեփական կապիտալում: Հետաձգված հարկը ճանաչվում է յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջին աշխատանքային օրը:

Շահութահարկի գծով հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, երբ Բանկը՝

- ունի ճանաչված ընթացիկ հարկային ակտիվների և պարտավորությունների գումարների հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք.
- մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ.
- հետաձգված հարկային ակտիվը և հետաձգված հարկային պարտավորությունը վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից յուրաքանչյուր ապագա ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում ակնկալվում է հետաձգված հարկային պարտավորությունների և ակտիվների զգալի գումարների մարում կամ փոխհատուցում:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Բանկի կանխիկ դրամական միջոցների փաստացի ներհոսքի (մուտքագրումը) և կամ արտահոսքի (ելքագրումը) ձևակերպումը կատարվում է արժույթների անվանական արժեքով, Բանկի կողմից ընդունված դրամարկղային գործառնությունները կանոնակարգող կարգով, ինչպես նաև այլ կարգերով և իրավական ակտերով նախատեսված և պատշաճորեն կազմված վճարահաշվարկային փաստաթղթերի հիման վրա:

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունը կազմվում է ուղղակի մեթոդով:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները բաղկացած են կանխիկ դրամից, ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող միջոցներից (բացառությամբ ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոզիտացված գումարների) և այլ բանկերում հաշիվներից, որոնք կարող են փոխարկվել կանխիկ կարճ ժամանակամիջոցում և չեն ենթարկվում արժեքի փոփոխման զգալի ռիսկի:

Ֆինանսական գործիքներ

Բանկը ֆինանսական ակտիվները և պարտավորություններն իր հաշվեկշռում ճանաչում է այն և միայն այն դեպքում, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները սկզբնական ճանաչման ժամանակ չափվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց տրված կամ ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ համապատասխանաբար գումարած կամ հանած գործարքի հետ կապված ցանկացած ծախսումները: Սկզբնական ճանաչումից հետո բոլոր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքների, հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Սկզբնական ճանաչումից հետո շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքները հաշվառվում են իրական արժեքով:

Բանկի կողմից ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների. շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ, Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ: Ներդրումների նման դասակարգումը կատարվում է դրանց ձեռքբերման պահին՝ Բանկի ղեկավարության կողմից սահմանված գնահատումների հիման վրա:

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվներ՝ ակտիվներ, որոնք ձեռք են բերվել կամ առաջացել են հիմնականում գների կամ դիվերային հավելագների

(մարժանների) կարճաժամկետ տատանումներից շահույթ ստանալու նպատակով: Ակտիվը պետք է դասակարգվի որպես շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող, եթե այն, անկախ դրա ձեռք բերման պատճառից, այնպիսի պորտֆելի մի մաս է, որի համար առկա է վկայություն կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ: Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով և հետագայում վերաչափվում են իրական արժեքով՝ ելնելով գործող շուկայական գներից: Համապատասխան իրացված և չիրացված բոլոր օգուտներն ու վնասները գրանցվում են ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվության շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող արժեթղթերից ստացված եկամուտներ հոդվածում:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխություններից առաջացած չիրացված շահույթն ու վնասը ճանաչվում է ուղղակիորեն սեփական կապիտալում մինչև այն պահը, երբ նշված ֆինանսական ակտիվը օտարվում է կամ որոշվում է որպես արժեզրկված: Այդ պահին կուտակված շահույթը կամ վնասը, որը նախկինում ճանաչվել էր սեփական կապիտալում, պետք է ճանաչվի հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Ամեն դեպքում, տոկոսները հաշվարկվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով՝ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում: Երբ վաճառքի համար մատչելի դասակարգված ֆինանսական ակտիվների գծով առկա է կարճ ժամկետում շահույթ ստանալու արդիական փաստացի ուղիների վերաբերյալ վկայություն, այդ ակտիվները վերադասակարգվում են որպես շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը հիմնված է դրանց գնանշված շուկայական գների վրա: Եթե գնանշված շուկայական գինը առկա չէ, ապա գործիքի իրական արժեքի որոշվում է գնաչին մոդելների կամ գեղջված դրամական հոսքերի տեխնիկայի միջոցով:

Կապիտալ գործիքներում այն ներդրումները, որոնք չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա, հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկման գծով պահուստի գումարը:

Ասոցիացված և դուստր ընկերություններում ներդրումները հաշվառվում են ինքնարժեքի մեթոդով:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր՝ ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ֆինանսական ակտիվներն են, որոնք ստեղծվում են Բանկի կողմից ուղղակիորեն պարտապանին դրամ տրամադրելու միջոցով՝ առանց պարտքը վաճառելու մտադրության:

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ՝ երբ Բանկը հաստատապես մտադրված է և հնարավորություն ունի պահել այդ ներդրումները մինչև դրանց մարման ժամկետի լրանալը: Այդ ներդրումները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած դրանց գծով հնարավոր կորուստների պահուստները:

Բանկը գործունեության ընթացքում, արտարժույթի և կապիտալի շուկաներում, հանդես է գալիս որպես ածանցյալ գործիքներով պայմանագրերի կողմ, որոնք ներառում են ֆյուչերսներ, ֆորվարդներ, սվոպեր և օպցիոններ: Բոլոր ածանցյալ գործիքները դասակարգվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող և դրանց հաշվառումը իրականացվում է ֆինանսական գործիքների նախնական ճանաչման քաղաքականությունների համաձայն, այնուհետև դրանք վերաչափվում են իրական արժեքով: Իրական արժեքը որոշվում է շուկաներում գնանշումներով կամ այնպիսի մոդելների կիրառմամբ, որոնց հիմքում ընկած են շուկաների ընթացիկ վիճակների գնահատումները և բազային գործիքների պայմանագրային գները և այլ գործոններ: Իրական իրական արժեք ունեցող ածանցյալ գործիքները հաշվառվում են որպես

ակտիվ, իսկ բացասական իրական արժեքով ածանցյալ գործիքները՝ որպես պարտավորություն: Նշված գործառնություններից արդյունքները հաշվառվում են որպես առևտրային նպատակներով պահվող ակտիվներից կամ արտարժույթային գործառնություններից շահույթ կամ վնաս, կախված ածանցյալ գործիքների բնույթից:

Հեջի հաշվապահական հաշվառման ժամանակ հեջավորման գործիքի և համապատասխան հեջավորող հոդվածի իրական արժեքների փոփոխությունների արդյունքները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում համաչափորեն ճանաչվում են զուտ շահույթ կամ վնաս:

Հետգնման պայմանագրեր

Հետգնման պայմանագրերը Բանկի կողմից օգտագործվում են իր առևտրային գործունեության և դրամական միջոցների ընթացիկ կառավարման շրջանակներում: Նշված պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործառնություններ:

Հետգնման պայմանագրերով վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես առևտրական նպատակներով պահվող կամ վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր, իսկ այդ պայմանագրերով ստացված միջոցները գրանցվում են պարտավորություններ այլ բանկերի նկատմամբ կամ պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ հոդվածներում:

Հետգնման պայմանագրով ձեռքբերված արժեթղթերի դիմաց տրամադրված գումարները գրանցվում են պահանջներ այլ բանկերի նկատմամբ կամ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր և փոխատվություններ հոդվածներում:

Արժեթղթերի գնման և վաճառքից առաջացած եկամուտը կամ ծախսը իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ կամ ծախս, որոնք հաշվեգրվում են համապատասխան հետգնման պայմանագրերի գործողության ժամկետների ընթացքում:

Վարձակալություն

Բանկն իր գործունեությունն ապահովելու նպատակով կարող է վարձակալել հող, շենք և տարածքներ, այլ հիմնական միջոցներ, ինչպես նաև դրանց գծով կատարում կապիտալ ներդրումներ: Վարձակալված միջոցների հաշվապահական հաշվառումը տարվում է համաձայն ՀՀ օրենսդրության:

Ակտիվների վարձակալությունը, որի դեպքում ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվում են վարձատուի մոտ, դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Գործառնական վարձակալության շրջանակներում վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում և ներառվում են գործառնական ծախսերում:

Վարձակալված հողի, շենքի և տարածքների, այլ հիմնական միջոցների վրա կատարված այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են վարձակալված հիմնական միջոցի արժեքը, դիտվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ճանաչվում են ակտիվ: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում:

Ֆինանսական ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստ

Բանկը ակտիվների դասակարգումը և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորումը իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության պահանջների համաձայն և Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «ՀՀԱՅԷԿՈՆՈՍԲԱՆԿ» ԲԲԸ վարկերի և դեբիտորական պարտքերի դասակարգման և հնարավոր կորուստների պահուստների ձևավորման» կանոնակարգով:

Հրապարակվող ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման ժամանակ կատարվում են պահուստների ճշգրտումներ համաձայն ՖՀՄՍ-ների:

ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝

Վարկային պորտֆելի պահուստի ձևավորումը ենթադրում է վարկային ռիսկի գնահատում՝ վարկային պորտֆելի ենթապորտֆելների ժամանակային շարքերի վարքագծի և դրանց վրա ազդող մակրոտնտեսական գործոնների հիման վրա: Գնահատականների տրման համար կիրառվում է «staging» (վարկերի դասակարգումը ըստ ժամկետանց օրերի):

Յուրաքանչյուր ենթապորտֆելի պահուստի չափը որոշվում է հետևյալ բանաձևի միջոցով՝

$$\text{ՊԱՀՈՒՄՍ} = \text{ՄՆԱՅՈՐԳ} * \text{EAD} * \text{PD} * \text{LGD}$$

որտեղ՝

ՄՆԱՅՈՐԳ - տվյալ վարկային ենթապորտֆելի մնացորդային գումարը,

EAD – (exposure-at-default) գործակից, որի միջոցով ճշգրտվում է ենթապորտֆելի մնացորդային արժեքը,

PD – (probability of default) հավանականություն, թե տվյալ ենթապորտֆելի որ մասն է հակված դեֆոլտի, որտեղ դեֆոլտը համարժեք է 90+ օր ժամկետանց օրերին,

LGD – (loss-given-default) վնասի բերված արժեք՝ ըստ էֆֆեկտիվ տոկոսադրույքի, երբ վարկը դառնում է դեֆոլտ:

Հաշվարկվում են EAD30 և EAD90 գործակիցներ համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար՝ ըստ առանձնացված ենթապորտֆելների:

Վարկերի պահուստի գնահատականի հաշվարկման համար առանձնացվում են PD12Month և PDLifetime համապատասխանաբար Stage 1 և Stage 2 դասում գտնվող վարկերի համար:

Պետական պարտատոմսերի պորտֆելի պահուստի ձևավորումը կատարվում է հաշվի առնելով Moody's վարկանշային գործակալության կողմից Հայաստանին տրված PD և LGD գործակիցները:

Ոչ նյութական ակտիվներ

Ոչ նյութական ակտիվները սկզբնական ճանաչման ժամանակ հաշվառվում են սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների սկզբնական արժեքը որոշվում է համաձայն ՖՀՄՍ 38-ի «Ոչ նյութական ակտիվ»՝ ակտիվի մշակման փուլում, եթե հնարավոր է ցուցադրել ներստեղծված ակտիվի համապատասխանությունը ՖՀՄՍ-ով առաջադրված պայմաններին: Ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի սկզբնական արժեքը որոշվում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին համապատասխան:

Ոչ նյութական ակտիվի միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ համակարգչային ծրագրեր, լիցենզիաներ և վստահագրեր, հեղինակային իրավունքներ և այլն) իրականացվում է Գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման նշանակությունից և նպատակից:

Ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվի սկզբնական արժեքը ներառում է ՖՀՄՄ-ով սահմանված ծախսերը: Ընդ որում, սկզբնական արժեքում կարող են ներառվել միայն այն ծախսումները, որոնք կատարվել են այն հաշվետու եռամսյակում, որի ընթացքում ճանաչվում է տվյալ ակտիվը:

Ոչ նյութական ակտիվի վրա կատարված հետագա ծախսումները, որոնք համաձայն ՖՀՄՄ-ի պահանջների կարող են ավելացվել ոչ նյութական ակտիվի արժեքին, հաշվառվում են որպես կապիտալ ներդրումներ և ավելացվում են տվյալ ակտիվի արժեքին Բանկի Վարչության որոշմամբ:

Ոչ նյութական ակտիվների յուրաքանչյուր միավորի մաշվածության ժամկետը որոշում է Բանկը՝ ելնելով ՖՀՄՄ-ով սահմանված չափանիշներից: Մասնավորապես, ներստեղծված համակարգչային ծրագրերի մաշվածության ժամկետը որոշելու համար հաշվի է առնվում շուկայում տվյալ պահին առկա նմանատիպ նպատակային նշանակություն ունեցող ծրագրերի օգտակար ծառայության ժամկետի մասին տեղեկատվությունը, Բանկում նախկինում գործող նմանատիպ ծրագրերի փաստացի օգտակար ծառայության ժամկետը, ՖՀՄՄ-ով նախատեսված այլ չափանիշներ:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության գումարն իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար Բանկը կիրառում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության ժամանակաշրջանը և մաշվածության հաշվարկման մեթոդը սահմանվում է ՖՀՄՄ-ի համաձայն, կնքված պայմանագրի գործողության ժամկետում, իսկ այդ ժամկետի բացակայության կամ դրա որոշման անհնարինության դեպքում այն ընդունվում է 10 տարի: Մաշվածության հաշվարկման մեթոդի փոփոխությունն իրականացվում է Բանկի Խորհրդի կողմից սույն Քաղաքականության մեջ համապատասխան փոփոխություն կատարելու միջոցով:

Ոչ նյութական ակտիվների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա:

Ֆինանսական հաշվետվություններում ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվների վերաբերյալ ՖՀՄՄ-ով պահանջվող տեղեկատվության բացահայտումն իրականացվում է առանձին:

Ոչ նյութական ակտիվների մաշվածությունը հաշվարկվում է «Հարկային օրենսգրքի» համաձայն: Ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցների միավորը, որը համապատասխանում է ակտիվի ճանաչման չափանիշներին, սկզբնապես չափվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ ՀՀ դրամով, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով: Արտարժույթով ձեռք բերված հիմնական միջոցները գրանցվում են ձեռք բերման օրվա դրությամբ ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից հրապարակվող միջին փոխարժեքով և հետագայում՝ փոխարժեքի փոփոխման դեպքում չեն վերագնահատվում:

Հիմնական միջոցների միավորի սկզբնական արժեքն ընդգրկում է նրա գնման գինը, հարկերը, ներառյալ ԱԱՀ-ի գումարները, ներկրման տուրքերը, պարտադիր այլ վճարները, որոնք համապատասխան մարմնի կողմից ենթակա չեն Բանկին ետ վերադարձման, և ակտիվը իր նպատակային օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ անմիջականորեն կապված ցանկացած ծախս: Տրամադրված ցանկացած զեղչ և արտոնություն հանվում է գնման գնից:

Ձեռք բերված հիմնական միջոցների միավորի հաշվառման նպատակով՝ արժեքի չափումը, ճանաչումը, հետագա ծախսումները, վերագնահատումները և դուրսգրումները կատարվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով, ինչպես նաև Բանկի ներքին ակտերով:

Հիմնական միջոցների միավորի վերագրումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդերի և ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչների հաշվապահական հաշվառման հաշվային պլանով և հաշվային պլանի կիրառման հրահանգով սահմանված այս կամ այն դասին (օրինակ՝ գույք և գրասենյակային սարքավորումներ, կապի և հաղորդակցման միջոցներ, հաշվողական, համակարգչային և ավտոմատ կառավարման այլ տեխնիկա, փոխադրամիջոցներ և այլն) իրականացվում է գլխավոր հաշվապահի մեթոդական ցուցումների հիման վրա՝ ելնելով տվյալ միավորի օգտագործման ժամկետից, նշանակությունից և նպատակից:

Հիմնական միջոցները ներկայացվում են սկզբնական արժեքի և կուտակված մաշվածության տարբերությամբ՝ հաշվի առնելով արժեզրկումից կուտակված կորուստը: Մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային մեթոդով ակտիվի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: 2018թ. հունվարի 1-ից Բանկը սահմանում է հետևյալ օգտակար ծառայության ժամկետները՝

	Օգտակար ծառայության ժամկետ (տարիներ)	Տարեկան տոկոսադրույ ք (%)
Շենքեր, շինություններ	50	2
Համակարգիչներ	5	20
Տրանսպորտային միջոցներ	8	12.5
Այլ հիմնական միջոցներ՝ կապի միջոցներ, UPS մարտկոցներ, բանկոմատներ, գույք-գրասենյակային սարքավորումներ և այլն	8	12.5
Այլ համակարգչային տեխնիկա՝ տպող բազմաֆունկցիոնալ սարքեր (պրինտեր, սկաներ, պատճենահանող սարքեր), POS տերմինալներ, մոդեմներ	3	33.3
Ցանցային սարքեր	5	20
Մինչև 50,000 դրամ արժողությամբ հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	մինչև տվյալ տարվա ավարտը	

Մինչև 2013թ-ի հունվարի 1-ը շահագործման մեջ եղած հիմնական միջոցների մաշվածությունը, կապված օգտակար ծառայությունների ժամկետների վերանայման հետ, հաշվարկվում է հետևյալ կերպ. հիմնական միջոցների հաշվեկշռային արժեքը (սկզբնական արժեքից հանած կուտակված մաշվածությունը) բաշխվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդով՝ նոր սահմանված օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետում: Վերջինս իրենից ներկայացնում է 2013թ-ի հունվարի 1-ից սահմանվող օգտակար

ծառայության ժամկետի և շահագործման անցնելու ամսաթվից մինչև 2013թ. հունվարի 1-ը ընկած ժամանակահատվածի տարբերություն:

01.01.2013թ.-ից հետո ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց սկզբնական արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց սկզբնական արժեքի 1%-ի չափով:

Մինչև 01.01.2013թ. ձեռքբերված հիմնական միջոցների համար սահմանվում է մնացորդային արժեք, որը կազմում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 0.1%-ը, սակայն ոչ ավել 20 000 դրամ, բացառությամբ շենքերի և փոխադրամիջոցների, որոնց մնացորդային արժեքը սահմանվում է նրանց հաշվեկշռային արժեքի 1%-ի չափով :

Հիմնական միջոցների մաշվածությունը հաշվարկվում է «Հարկային օրենսգրքի» համաձայն: Հիմնական միջոցների տվյալ խմբի ամորտիզացիոն տարեկան տոկոսադրույքը սահմանվում է Բանկի Խորհրդի որոշմամբ:

Հողի համար մաշվածություն չի հաշվարկվում:

Հիմնական միջոցների ընթացիկ վերանորոգման և պահպանման հետ կապված ծախսումները ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում են որպես ծախս՝ դրանց կատարման պահին:

Այն ծախսումները, որոնք բարձրացնում են հիմնական միջոցի միավորի շահագործման արդյունավետությունը սկզբնապես գնահատված նորմատիվային ցուցանիշների համեմատ, ճանաչվում են որպես կապիտալ բնույթի ծախսումներ և ավելացվում են ակտիվի սկզբնական արժեքին: Նշված ծախսումներն ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գծային մեթոդը՝ համապատասխան ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում, եթե դրանք չեն գերազանցում տվյալ տարվա (հիմնական միջոցի տվյալ միավորի արժեքին նշված ծախսումները ավելացնելու տարվա) հունվարի 1-ի դրությամբ հիմնական միջոցի մնացորդային արժեքը, հակառակ դեպքում ամորտիզացվում են օգտակար ծառայության ամբողջ ժամկետի ընթացքում:

Հիմնական միջոցի դուրսգրումից կամ իրացումից առաջացած արդյունքը որոշվում է որպես ակտիվի իրացումից զուտ մուտքերի և հաշվեկշռային արժեքի տարբերություն և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է որպես եկամուտ կամ ծախս:

Բանկի հիմնական միջոցների իրական (շուկայական) արժեքի էական տատանման (ֆինանսական տարվա ընթացքում 25%) դեպքում դրանք վերագնահատվում են Բանկի Խորհրդի որոշման հիման վրա: Վերագնահատումն իրականացվում է համապատասխան լիցենզիա ունեցող անկախ կազմակերպության կողմից: Վերագնահատման արդյունքները Բանկի հաշվապահական հաշվեկշռում և ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում արտացոլվում են ՖՀՄՍ-ով սահմանված կարգով: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճը հաշվեգրվում է չբաշխված շահույթին Բանկի կողմից ակտիվն օգտագործելու ընթացքում՝ մաշվածության հաշվարկմանը զուգընթաց: Ընդ որում, հաշվեգրվող գումարի մեծությունը որոշվում է ակտիվի վերագնահատված հաշվեկշռային արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության և ակտիվի սկզբնական արժեքի հիման վրա հաշվարկված մաշվածության միջև եղած տարբերությամբ: Վերագնահատման արդյունքում առաջացած աճի հաշվեգրումը չբաշխված շահույթին ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում չի արտացոլվում:

Վարձակալված հիմնական միջոցների վրա ուղղված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով ակտիվի օգտակար ծառայության մնացորդային ժամկետի ընթացքում: Վարձակալված շենքերի վրա կատարված կապիտալ բնույթի ծախսումները կապիտալացվում և ամորտիզացվում են գծային հիմունքով 20 տարվա ընթացքում:

Բանկի հիմնական միջոցներում կապիտալ ներդրումների գծով ձևավորված ակտիվները չեն ամորտիզացվում:

Պաշարներ

Բանկի պաշարները ընդգրկում են՝

- արագամաշ առարկաները,
- ապրանքները, ներառյալ գրավի բռնագանձման արդյունքում Բանկի սեփականությանն անցած ապրանքները,
- նյութերը և օժանդակ միջոցները, որոնք պետք է օգտագործվեն Բանկի գործունեության ընթացքում:

Արագամաշ առարկաներին են վերաբերում այն ակտիվները, որոնց ծառայության ժամկետը չի գերազանցում մեկ տարին:

Պաշարները չափվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով:

Պաշարների ինքնարժեքի որոշման ժամանակ Բանկը ընդունում և կիրառում է «Առաջինը մուտք՝ առաջինը ելք» ԱՄԱԵ (ՖԻՖՈ) բանաձևը: ԱՄԱԵ (ՖԻՖՈ) բանաձևը ենթադրում է, որ պաշարների միավորները, որոնք գնվել են առաջինը, ելքագրվում են առաջինը և, հետևաբար միավորները, որոնք մնում են պաշարներում հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, վերջին գնվածներն են: Արագամաշ առարկաների արժեքը ծախսագրվում է շահագործման հանձնելու պահին:

Հաշվարկներ բանկի և մասնաճյուղերի միջև

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի փոխադարձ հաշիվները համադրվում են յուրաքանչյուր օր՝ ծրագրային եղանակով ստացվող հաշվետվության միջոցով: Համադրման արդյունքում հայտնաբերված սխալներն ուղղվում են տվյալ օրվա ընթացքում:

Հաշվապահական հաշվեկշիռ կազմելիս Բանկի գլխավոր գրասենյակի և նրա մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները պարտադիր գրոյացվում են:

Բանկի գլխավոր գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջև հաշվարկների հաշիվները ենթակա են փակման շաբաթական կտրվածքով:

Բաժնետիրական կապիտալ և հետ գնված բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը ներառված են սեփական (ընդհանուր) կապիտալում: Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժինները արտացոլվում են սեփական կապիտալում այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք հայտարարվում են: Ընթացիկ տարվան վերաբերվող շահաբաժինները, որոնց վճարումը հայտարարվել է հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, բացահայտվում են հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցող իրադարձությունների ծանոթագրությունում: Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը հաշվարկվում է բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթը հարաբերելով տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվին:

Որոշակի դեպքերում և համաձայն ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգի Բանկը կարող է հետ գնել իր բաժնետոմսերը: Այս դեպքում վճարված փոխհատուցումը նվազեցվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալից և ներկայացվում է որպես հետգնված բաժնետոմսեր մինչև

վերջինների իրացումը: Նշված բաժնետոմսերը հետագայում վաճառվելու դեպքում ստացված ցանկացած փոխհատուցումը ներառվում է սեփական (ընդհանուր) կապիտալում:

Ներդրողների կողմից սովորական բաժնետոմսերի ձեռքբերման համար վճարված գնի և անվանական արժեքի միջև եղած դրական տարբերությունը ճանաչվում է սեփական կապիտալում որպես արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով էմիսիոն եկամուտ:

Ներգրավված միջոցներ

Ներգրավված միջոցները, որոնք ներառում են Կառավարության և Կենտրոնական բանկի, այլ ֆինանսական կազմակերպությունների և հաճախորդների հաշիվները, թողարկված արժեթղթերը և ստորադաս փոխառությունները, սկզբնապես ճանաչվում են ստացված միջոցների իրական արժեքով՝ հանած գործառնությունների գծով ուղղակի ծախսերը: Սկզբնական ճանաչումից հետո ներգրավված միջոցները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Պահուստներ, պայմանական ակտիվներ և պարտավորություններ

Պայմանական պարտավորությունները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում: Սակայն պայմանական պարտավորությունները չեն բացահայտվում, երբ դրանց մարման նպատակով տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսքի հնարավորությունը շատ փոքր է:

Պայմանական ակտիվները չեն ճանաչվում ֆինանսական հաշվետվություններում, այլ բացահայտվում են ծանոթագրություններում, երբ դրանց հետ կապված տնտեսական օգուտների ներհոսքը հավանական է դառնում:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

Բանկը օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում պատրաստում է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ ՖՀՄՄ-ի և ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող բանկերի կողմից Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկ ներկայացվող համախմբված հաշվետվությունների կազմման կարգ»-ի համաձայն:

Սեզմենտային հաշվետվություններ

Բանկն օգտագործում է բիզնես-սեզմենտների (ըստ ֆիզիկական անձանց, կազմակերպություններին և մատուցվող բանկային ներդրումային ծառայությունների) տեղեկատվությունը որպես առաջնային ներկայացման ձև: Աշխարհագրական սեզմենտները հանդիսանում են երկրորդային ներկայացման ձև:

Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

Թողարկված պարտքային արժեթղթերը սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով, որն իրենից ներկայացնում է դրանց դիմաց ստացված փոխհատուցման իրական արժեքը՝ գտված գործարքի հետ կապված ծախսումներով: Հետագայում թողարկված պարտքային արժեթղթերը

չափվում են ամորտիզացված արժեքով և ցանկացած տարբերություն, որը առաջանում է ստացված գուտ փոխհատուցման և մարվող գումարների միջև, արտացոլվում է եկամուտների և ծախսերի հաշվետվությունում տվյալ արժեթղթերի շրջանառության ժամանակահատվածում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Համադրելի տեղեկատվություն

Անհրաժեշտության դեպքում համադրելի թվերը ճշգրտվում են՝ ընթացիկ տարվա հետ համադրելիության ապահովման նպատակով:

Հաշվապահական հաշվառման ամսաթվից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ֆինանսական տարվա վերջին աշխատանքային օրվա վիճակով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո, եթե անհրաժեշտություն է առաջանում կատարելու համապատասխան ճշգրտումներ՝ նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ, կատարվում են հետևյալ դեպքերում՝ Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, էական սխալներ, որոնք հայտաբերվել են աուդիտորական կազմակերպության կողմից և հաշվապահական հաշվեկշռի ամսաթվից հետո տեղի ունեցած ճշգրտող դեպքերն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի սեփական ուժերով էական սխալներ հայտնաբերելու դեպքում, եթե էական սխալի գումարը կախված է տվյալ գործարքի կամ հոդվածի չափից և բնույթից, և հաշվեկշռում արտացոլված ցուցանիշները էական չեն փոփոխվելու, և եթե այդ տեղեկատվության չբացահայտելը չի ազդելու օգտագործողների կողմից ֆինանսական հաշվետվությունների տվյալների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա, ապա նախորդ տարվա վերջին օրվա ամսաթվով կազմված հաշվապահական հաշվեկշռի մեջ փոփոխու թյուններ չեն կատարվում:

Եթե Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները սահմանված կարգով հրապարակելուց հետո առաջանում կամ հայտնաբերվում են էական սխալներ, ապա նման դեպքերում ճշգրտումներ չեն կատարվում և համարվում է, որ նման տեղեկատվության վերաներկայացումն անհրազործելի է:

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական վիճակի մասին
"31" Մարտ 2018թ.

"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք. Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ. դրամ

	Անվանում	Ծանոթություններ	Ընթացիկ միջանկյալ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ (չստուգված)	Նախորդող ֆինանսական տարվա վերջի դրությամբ (ստուգված)
1	Ակտիվներ			
1.1	Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	13	29,222,732	35,975,312
1.2	Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ		44,312	18,356
1.3	Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	14	13,526,187	17,176,991
1.4	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	15	10,862	
1.5	Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	16	118,435,745	104,216,554
1.6	Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	17	3,762,327	2,036,091
1.6.1	Հետգնման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	17.1	19,199,617	19,619,097
1.7	Կանխավճար շահութահարկի գծով	17.2		
1.7	Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	18	48,907	49,618
1.9	Վաճառքի համար պահվող ոչ ընթացիկ ակտիվներ		75,000	75,000
1.10	Հիմնական միջոցներ	20	9,469,393	9,304,697
1.10.1	Ոչ նյութական ակտիվներ	20	359,682	321,118
1.12	Այլ ակտիվներ	21	1,794,255	2,010,252
	Ընդամենը ակտիվներ		195,949,019	190,803,086
2	Պարտավորություններ			
2.1	Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	22	67,889,450	59,037,257
2.2	Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	23	88,325,746	92,709,749
2.3	Մտորադաս փոխառություն	23.1	6,387,069	6,409,601
2.4	Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն		416,637	373,529
2.5	Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	24	1,060,668	1,068,764
2.6	Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	25	15,765	7,706
2.7	Վճարվելիք գումարներ	26	153,017	155,684
2.8	Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	11	1,114,267	1,096,003
2.8	Պահուստներ	30	101,221	
2.9	Այլ պարտավորություններ	27	812,228	916,185
	Ընդամենը պարտավորություններ		166,276,068	161,774,478
3	Կապիտալ			
3.1	Կանոնադրական կապիտալ	28	13,708,745	13,708,745
3.2	Էմիսիոն եկամուտ		33,438	33,438
3.3	Պահուստներ			
3.3.1	Գլխավոր պահուստ		6,000,000	6,000,000
3.3.2	Վերագնահատման պահուստներ		4,904,324	4,689,054
3.4	Զբաղիված շահույթ (վնաս)		5,026,444	4,597,371
	Ընդամենը կապիտալ		29,672,951	29,028,608
	Ընդամենը պարտավորություններ և կապիտալ		195,949,019	190,803,086

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Ֆինանսական տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2018 թ. ապրիլի 13

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Ֆինանսական արդյունքների մասին
"31"Մարտ 2018թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, Բ.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	3	3,932,400	3,208,937
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր	3	(2,159,478)	(1,687,938)
Զուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ		1,772,922	1,520,999
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	4	666,027	362,760
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր	4	(127,535)	(98,471)
Մտացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ		538,492	264,289
Եկամուտ շահաբաժիններից			
Զուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	5	312,307	154,438
Այլ գործառնական եկամուտներ	6	68,614	128,286
Գործառնական եկամուտներ		2,692,335	2,068,012
Զուտ մասհանումներ ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստներին	7	(73,095)	(199,579)
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,578,101)	(1,396,987)
Այլ գործառնական ծախսեր	9	(552,261)	(446,158)
Գործառնական շահույթ		488,878	25,288
Ասոցիացված ընկերության գործունեությունից շահույթ (վնաս)	10	-	
Շահույթ/ (վնաս) մինչև հարկումր		488,878	25,288
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	11	(51,267)	46,835
Ժամանակաշրջանի շահույթ		437,612	72,123

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Ֆինանսական տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ

Մ.Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2018 թ. ապրիլի 13

Միջանկյալ հաշվետվություն
 Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին
 "31"Մարտ 2018թ.
 "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ, ք.Երևան, Ամիրյան 23/1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթագրություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան	Նախորդ ժամանակաշրջան
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ		317,539	89,856
Դրամական հոսքերի հեջավորում		-	-
Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ		(18,936)	
Այլ համապարփակ եկամտի գծով շահութահարկ		(59,721)	(17,971)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք հարկումից հետո		238,882	71,885
Համապարփակ ֆինանսական արդյունք		676,494	144,008

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին
"31"Մարտ 2018թ.
"ՀԱՅԻԿՈՒՍԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող.23 /1

Հազ. դրամ

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը	Կանոնադրական կապիտալ			Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	Գլխավոր պահուստ	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ վերագնահատումներ	Ոչ ընթացիկ ակտիվների վերագնահատումներից օգուտներ	Զբաղիված շահույթ/վնաս	Ընդամենը	Ընդամենը կապիտալ
	Կանոնադրական կապիտալ	Բաժնետոմսերի բողոքական համար ստացված կանխավճարներ	Զուտ գումարը							
Հոդվածներ	1	2	3	4	5	7	9	10	12	14
Նախորդ ֆինանսական տարվա համադրելի միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (I աղյուսակ)										
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2017թ. (ստուգված)	4,631,333		4,631,333	9,110,850	6,000,000	1,251,977	3,264,437	3,310,821	27,569,418	27,569,418
Վերահաշվարկված մնացորդը	4,631,333	-	4,631,333	9,110,850	6,000,000	1,251,977	3,264,437	3,310,821	27,569,418	27,569,418
Համապարփակ նկատմամբ			-	-	-	71,884		72,123	144,007	144,007
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝										
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում							(42,390)	42,390	-	-
Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/03/2018թ. (ստուգված)	4,631,333	-	4,631,333	9,110,850	6,000,000	1,323,861	3,222,047	3,425,334	27,713,425	27,713,425
Ընթացիկ տարվա միջանկյալ ժամանակաշրջան (տարվա սկզբից աճողական) (II աղյուսակ)										
Մնացորդ ֆինանսական տարվա սկզբում առ 01 հունվարի 2018թ. (ստուգված)	13,708,745	-	13,708,745	33,438	6,000,000	1,531,277	3,157,777	4,597,371	29,028,608	29,028,608
ՖՀՄՍ-ի փոփոխության արդյունքում առաջացած պահուստների գումար	-		-	-	-	-	-	(32,151)	(32,151)	(32,151)
Վերահաշվարկված մնացորդը	13,708,745	-	13,708,745	33,438	6,000,000	1,531,277	3,157,777	4,565,220	28,996,457	28,996,457
Համապարփակ նկատմամբ			-	-	-	254,031	(15,149)	437,612	676,494	676,494
Ներքին շարժեր, այդ թվում՝										
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից արժեքի աճի նվազում							(23,612)	23,612	-	-
Մնացորդը միջանկյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31.03.2018թ. (ստուգված)	13,708,745	-	13,708,745	33,438	6,000,000	1,785,308	3,119,016	5,026,444	29,672,951	29,672,951

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Ֆինանսական տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոսյան

Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2018 թ. ապրիլի 13

Միջանկյալ Հաշվետվություն
Դրամական միջոցների հոսքերի վերաբերյալ
"31" Մարտ 2018թ.
"ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ ք.Երևան, Ամիրյան փող. 23 /1

Հազ.դրամ

Անվանում	Ծանոթություն	Հաշվետու ժամանակաշրջան (չստուգված)	Նախորդ ժամանակաշրջան (չստուգված)
1. Դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից			
Դրամական միջոցների զուտ հոսքեր՝ մինչև գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխությունը		839,578	477,180
Ստացված տոկոսներ		3,426,833	2,793,329
Վճարված տոկոսներ		(1,634,948)	(1,334,551)
Ստացված կոմիսիոն գումարներ		767,225	470,028
Վճարված կոմիսիոն գումարներ		(147,892)	(113,717)
Առևտրային նպատակներով պահվող ֆինանսական ակտիվներից օգուտ/(վնաս)		(1,716)	1,412
Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնություններից օգուտ/(վնաս)		176,521	137,783
Նախկինում դուրս գրված ակտիվների վերադարձ		78,280	124,692
Վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված այլ վճարումներ		(884,316)	(863,633)
Գործառնական գործունեությունից ստացված այլ եկամուտներ և վճարված այլ ծախսեր		(940,411)	(738,163)
Դրամական հոսքեր գործառնական ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություններից			
Գործառնական ակտիվներում նվազում/ (ավելացում)		(10,912,752)	(2,232,539)
Պահանջ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		4,000,564	2,698,054
Հաճախորդներին տրված անորոշիվացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ		(15,564,854)	(5,301,540)
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի Այլ գործառնական ակտիվներ		(860,975)	(788,527)
Այլ գործառնական ակտիվներ		1,512,512	1,159,475
Գործառնական պարտավորությունների ավելացում (նվազում)		(2,125,120)	3,881,149
Պարտավորություն ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ		1,519,137	(44,266)
Պարտավորություն հաճախորդների նկատմամբ		(4,010,707)	3,791,423
Այլ գործառնական պարտավորությունների նվազում		366,451	133,991
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից մինչև շահութահարկի վճարումը		(12,198,294)	2,125,790
Վճարված շահութահարկ		(41,220)	(26)
Զուտ դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից		(12,239,514)	2,125,764
2. Դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից նվազում/(նվազում)			
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կապիտալ ներդրումներ		(343,934)	(97,547)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(123,570)	(367,317)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարում		78,423	227,152
Զուտ դրամական հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		(389,081)	(237,712)
3. Դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից			
Վճարված շահաբաժիններ		(690)	(2,715)
Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկից ստացված փոխառությունների		729,946	441,490
Բանկերից ստացված փոխառությունների ավելացում (նվազում)		479,182	(2,930,640)
Ստացված այլ փոխառությունների ավելացում (նվազում)		4,880,696	2,958,432
Զուտ դրամական հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		6,089,133	466,567
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(18,833)	123,771
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ/(նվազում)		(6,539,462)	2,354,619
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի սկզբում	13 2	35,824,830	33,586,678
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ ժամանակաշրջանի վերջում	13 2	29,285,368	35,941,297

Վարչության նախագահ (Գործադիր տնօրեն)

Ա. Խաչատրյան

Ֆինանսական տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ
Հաշվետվության վավերացման ամսաթիվը 2018 թ. ապրիլի 13

Մ.Պողոսյան

Տանդազրություն 3. "Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ"

Հազ. դրամ

Տոկոսային և նմանատիպ եկամուտներ	01/01/2018- 31/03/2018	01/01/2017- 31/03/2017
Տոկոսային եկամուտներ բանկի ընթացիկ հաշիվներից, բանկերում և այլ ֆինանսական կազմակերպություններում տեղաբաշխված ավանդներից և վարկերից	113,270	81,001
Տոկոսային եկամուտ հաճախորդներին տրված վարկերից և փոխատվություններից	3,162,978	2,559,946
Տոկոսային եկամուտ պարտքային արժեթղթերից	583,301	477,404
Տոկոսային եկամուտ "Ռեպո" պայմանագրերից	67,537	81,948
Այլ տոկոսային եկամուտ	5,313	8,638
Ընդամենը	3,932,399	3,208,937
Տոկոսային և նմանատիպ ծախսեր		
Տոկոսային ծախսեր բանկի ընթացիկ հաշիվների, բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	759,363	545,806
Տոկոսային ծախսեր հաճախորդների ժամկետային ավանդների և ընթացիկ հաշիվների դիմաց	930,518	780,634
Տոկոսային ծախսեր բանկի կողմից թողարկված արժեթղթերի դիմաց		-
Տոկոսային ծախսեր "Ռեպո" պայմանագրերի դիմաց	244,396	188,651
Տոկոսային ծախսեր ստորադաս փոխառությունների դիմաց	191,958	158,166
Տոկոսային ծախսեր կազմակերպության կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթերի դիմաց	16,832	
Այլ տոկոսային ծախսեր	16,410	14,681
Ընդամենը	2,159,477	1,687,938
Չուտ տոկոսային և նմանատիպ եկամուտ	1,772,922	1,520,999

Տանդազրություն 4. "Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ և ծախսեր"

Հազ. դրամ

Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտներ	01/01/2018- 31/03/2018	01/01/2017- 31/03/2017
Դրամարկղային գործառնություններից	39,245	28,221
Հաշվարկային ծառայություններից	303,440	240,812
Երաշխիքներից, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնություններից, հավատարմագրային կառավարման գործառնություններից	39,899	9,850
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	385	473
Վճարային քարտերի սպասարկումից	23,299	22,857
Վարկային գործառնություններից		
Այլ կոմիսիոն վճարներ	259,758	60,547
Ընդամենը	666,026	362,760
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախսեր		
Թղթակցային և այլ հաշիվների դիմաց կոմիսիոն վճարներ	1,196	598
Վճարային քարտերով գործառնությունների գծով վճարներ	42,413	32,774
Երաշխիքների, հոծարագրերով, ակրեդիտիվներով գործառնությունների, հավատարմագրային կառավարման գործառնությունների գծով վճարներ	32,699	6,847
Արտարժույթով և արժեթղթերով գործառնություններից	11,053	4,491
Այլ կոմիսիոն վճարներ*	40,173	53,761
Ընդամենը	127,534	98,471
Մտացված զուտ կոմիսիոն և այլ վճարներ	538,492	264,289

* Այլ կոմիսիոն վճարներ տողում արտացոլված են հիմնականում վճարահաշվարկային ծառայությունների և միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի դիմաց վճարված կոմիսիոն վճարները

Ծանոթագրություն 5. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	01/01/2018- 31/03/2018	01/01/2017- 31/03/2017
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝ -աձանցյալներից	24,194	(3,595)
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությունից գուտ եկամուտ	(208,139)	(11,187)
Ընդամենը	(183,945)	(14,782)
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումներից		
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝ Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների առք ու վաճառքից գուտ եկամուտ, այդ թվում՝ պարտքային արժեթղթերից	113,935	14,618
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների	113,935	14,618
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումների	(6,390)	
Ընդամենը	107,545	14,618
Արտարժույթային գործառնություններից		
Արտարժույթի առք ու վաճառքից ստացված գուտ եկամուտ	176,522	137,785
Արտարժույթի վերագնահատումից ստացված գուտ եկամուտ	203,217	16,817
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների առք ու վաճառքից ստացված գուտ եկամուտ	9,500	
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորների և հուշադրամների վերագնահատումից ստացված գուտ եկամուտ	(532)	
Ընդամենը	388,707	154,602
Գուտ եկամուտ առևտրային գործառնություններից	312,307	154,438

Ծանոթագրություն 6. "Այլ գործառնական եկամուտ"

Հազ. դրամ

Այլ գործառնական եկամուտ	01/01/2018- 31/03/2018	01/01/2017- 31/03/2017
Եկամուտներ ստացված տույժերից և տուգանքներից	50,539	106,509
Ֆակտորինգից ստացված եկամուտներ		
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների օտարումից ստացված գուտ եկամուտներ	(6,810)	4,023
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների վերագնահատումից և արժեզրկման հակադարձումից գուտ եկամուտներ		
Այլ եկամուտներ*	24,885	17,754
Ընդամենը	68,614	128,286

Այլ եկամուտներ* տողում արտացոլված են քաղվածքների, չեկային և ավանդային գրքույկների, տեղեկանքների տրամադրումից և այնպիսի տարաբնույթ ծառայություններից գանձվող գումարները, որոնց համար հատուկ եկամտային հաշիվներ նախատեսված չեն:

Ծանոթագրություն 7. "Ակտիվների հնարավոր կորուստների պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ"

Հազ. դրամ

Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով (Ծանոթագրություն 14)	01/01/2018- 31/03/2018	01/01/2017- 31/03/2017
Սկզբնական մնացորդ	-	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	4,571	
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		
Պահուստի օգտագործում		
Վերջնական մնացորդ	4,571	-
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով (Ծանոթագրություն 14)	01/01/2018- 31/03/2018	01/01/2017- 31/03/2017
Սկզբնական մնացորդ	5,758	23,974
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(93)	12,343
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		(32,256)
Պահուստի օգտագործում		
Վերջնական մնացորդ	5,665	4,061
Հաճախորդներին տրված վարկերի, փոխառվածությունների գծով (Ծանոթագրություն 16)	01/01/2018- 31/03/2018	01/01/2017- 31/03/2017
Սկզբնական մնացորդ	1,302,780	1,348,221
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	60,361	185,804
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	77,675	122,951
Պահուստի օգտագործում	(57,179)	(122,872)
Վերջնական մնացորդ	1,383,637	1,534,104
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ(Ծանոթագրություն 17)	01/01/2018- 31/03/2018	01/01/2017- 31/03/2017
Սկզբնական մնացորդ	213,366	-
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	10,066	
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ		
Պահուստի օգտագործում		
Վերջնական մնացորդ	223,432	-
Այլ ակտիվների գծով (Ծանոթագրություն 21)	01/01/2018- 31/03/2018	01/01/2017- 31/03/2017
Սկզբնական մնացորդ	15,640	11,842
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	380	1,432
Նախկինում հետհաշվեկշիռ դուրս գրված գումարների վերադարձ	605	1,741
Պահուստի օգտագործում	(14)	(1,161)
Վերջնական մնացորդ	16,611	13,854
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով(Ծանոթագրություն 30)	01/01/2018- 31/03/2018	01/01/2017- 31/03/2017
Սկզբնական մնացորդ	103,411	
Պահուստին կատարված զուտ մասհանումներ	(2,190)	
Վերջնական մնացորդ	101,221	-
Ընդամենը զուտ մասհանումներ պահուստներին	73,095	199,579

Ծանոթագրություն 8. "Ընդհանուր վարչական ծախսեր"

Հազ. դրամ

Ընդհանուր վարչական ծախսեր	01/01/2018-31/03/2018	01/01/2017-31/03/2017
Ծախսեր հաշվարկված աշխատավարձի և դրան հավասարեցված այլ վճարումների գծով	919,608	892,534
Ծախսեր սոցիալական ապահովագրության պետական հիմնադրամին հատկացումների գծով		159
Վերապատրաստման և ուսուցման գծով ծախսեր	2,876	73
Գործուղման ծախսեր	6,438	13,309
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	160,475	131,264
Ապահովագրության ծախսեր	31,872	31,257
Բանկի սարքավորումների սպասարկման և պահպանման գծով ծախսեր	112,459	41,253
Բանկի շենքերի տնտեսական պահպանության և անվտանգության գծով ծախսեր	177,298	104,439
Աուդիտային և խորհրդատվական ծառայությունների գծով ծախսեր	16,497	20,872
Կապի և հաղորդակցման միջոցների գծով ծախսեր	24,690	25,989
Տրանսպորտային ծախսեր	35,306	29,857
Ծախսեր հարկերի (բացառությամբ շահութահարկի), տուրքերի և այլ պարտադիր վճարների գծով	60,940	76,374
Գրասենյակային և կազմակերպչական ծախսեր	21,785	15,408
Վարկերի տրամադրման և վերադարձման գծով ծախսեր		
Այլ վարչական ծախսեր	7,857	14,199
Ընդամենը	1,578,101	1,396,987

Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ և մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ

	01/01/2018-31/03/2018	01/01/2017-31/03/2017
Բանկի աշխատակիցների միջին թվաքանակ	782	943
Մեկ աշխատողին բաժին ընկնող միջին ամսական աշխատավարձի չափ (հազ դրամ)	370	301

Ծանոթագրություն 9. "Այլ գործառնական ծախսեր"

Հազ. դրամ

Այլ գործառնական ծախսեր	01/01/2018-31/03/2018	01/01/2017-31/03/2017
Վճարված տուգանքներ և տույժեր	-	22
Ինկասագիայի համար կատարված վճարումներ	86,250	86,250
Գովազդային և ներկայագուցչական ծախսեր	160,439	104,216
Ֆակտորինգի գծով ծախսեր	-	-
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ամորտիզացիոն ծախսեր	174,560	143,534
Կորուստներ ակտիվների արժեզրկումից	-	-
Ավանդների երաշխավորման հիմնադրամին հատկացումներ	48,314	39,361
Այլ ծախսեր	82,698	72,775
Ընդամենը	552,261	446,158

Այլ գործառնական ծախսեր ծանոթագրության այլ ծախսեր տողում հիմնականում արտացոլված են VISA վճարահաշվարկային համակարգին անդամագրվելու համար սահմանված եռամսյակային վճարները, ինչպես նաև վճարային պլաստիկ քարտերի ձեռքբերման համար կատարված ծախսերը:

Ծանոթագրություն 10. "Վերահսկվող միավորներում ներդրումներից զուտ շահույթ/վնաս"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Օանթագրություն 11. "Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)"

Հազ. դրամ				
Շահութահարկի գծով ծախս	-	01/01/2018-31/03/2018	-	01/01/2017-31/03/2017
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս		104,628		46,509
Տվյալ ժամանակաշրջանում ճանաչված նախորդ ժամա նակաշրջանների ընթացիկ հարկի ճշգրտումները		(20,410)		(52,973)
Հետաձգված հարկի գծով ծախս		(32,951)		(40,372)
Ընդամենը	-	51,267	-	(46,836)

	-	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01/01/2018-31/03/2018	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)	01/01/2017-31/03/2017	Արդյունավետ դրույքաչափ (%)
Շահույթ միևնույն հարկումը			488,878		25,288	
Շահութահարկ դրույքաչափով			97,776	20	5,058	20
Չհարկվող եկամուտներ			(2,736)	(0,56)	(25)	(0,10)
Չվաճեցվող ծախսեր			20,396	4,17	7,576	29,96
Բազասական/դրական փոխարժեքային տարբերություն			(40,644)	(8,31)	(3,364)	(13,30)
Այլ վերագնահատումներից օգուտ						-
Նախորդ տարվա հաշվարկված հարկային ծախսի ճշտում			(20,410)	(4,17)	(52,973)	(209)
Այլ արտոնություններ			(3,115)	(0,64)	(3,108)	(12,29)
Շահութահարկի գծով ծախս			51,267	10,49	(46,836)	(185)

Ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը

Հազ. դրամ				
	Մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի դրույքայն	Ֆինանսական արդյունքներով ճանաչված	Մեփական կապիտալով ճանաչված	Մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի դրույքայն
Հետաձգված հարկային ակտիվներ, այդ թվում՝	152,079	(13,693)	-	138,386
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխատվությունների գծով	24,958	(68,717)		(43,759)
Այլ պարտավորություններ	127,121	10,338		137,459
Արժեթղթեր		44,686		44,686
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ, այդ թվում՝	(1,248,082)	46,644	(59,225)	(1,262,653)
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սահմանափակ արժեթղթեր	(382,820)		(63,508)	(446,328)
Հիմնական միջոցների գծով	4,221	323		4,544
Հիմնական միջոցների մեղադրանքային գծով	(789,441)	5,447	4,283	(779,711)
Անորոշիչացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	(194)	2		(192)
Պատմական աստիճանային արժեքներ	(45,881)	40,330		(5,551)
Պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	(33,967)	8,552		(25,415)
Հետաձգված հարկի ուղղում, որը առաջացել է ՀՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում	-	(8,010)	8,010	-
Ջուտ հետաձգված հարկային ակտիվ/պարտավորություն	(1,096,003)	32,951	(59,225)	(1,114,267)

Օանթագրություն 12. "Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ"

Հազ. դրամ				
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	-	01/01/2018-31/03/2018	-	01/01/2017-31/03/2017
Հաշվետու ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ հարկումից հետո		437,612		72,123
Տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանի համար հաշվարկված շահաբաժիններ արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով				
Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթ (վնաս)		437,612		72,123
Տվյալ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թիվը		1,852,533		1,852,533
Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթ	-	0.24	-	0.04

Մեկ բաժնետոմսին բաժին ընկնող բազային շահույթը սովորական բաժնետոմսերի տիրապետողներին վերագրվող տվյալ ժամանակաշրջանի գուտ շահույթի կամ վնասի և այդ ժամանակաշրջանի ընթացքում շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետոմսերի կշռված միջին թվի հարաբերությունն է:

Ծանոթագրություն 13

13-1. "Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում

Հազ. դրամ

Կանխիկ դրամական միջոցներ, դրանց համարժեքներ և մնացորդներ ՀՀ կենտրոնական բանկում	31/03/2018	31/12/2017
Կանխիկ դրամական միջոցներ	6,262,931	7,706,567
Դրամական միջոցների այլ տեղաբաշխումներ	1,896,905	1,730,888
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում*	20,032,202	25,017,857
Պահուստներ ՀՀ ԿԲ-ում թղթակցային հաշիվները	(4,306)	
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Դեպոնազված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում**	1,035,000	1,520,000
Այլ պահանջներ ՀՀ ԿԲ-ի նկատմամբ		
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,222,732	35,975,312

* Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ՀՀ բանկային օրենսդրության համաձայն բանկի ներգրավված միջոցների դիմաց հաշվարկված պարտադիր պահուստավորման միջոցները:

** Դեպոնազված միջոցներ ՀՀ ԿԲ-ում տողում արտացոլված են ԱրՔա վճարային համակարգով իրականացվող փոխհաշվարկների համար դեպոնազված միջոցները:

13-2. "Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ", որոնք ներառվում են դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում

Հազ դրամ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	31/03/2018	31/12/2017
Կանխիկ դրամական միջոցներ և կանխիկին հավասարեցված վճարային փաստաթղթեր	8,159,836	9,437,455
Թղթակցային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	20,032,202	25,017,857
Ավանդային հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում		
Թղթակցային հաշիվներ ռեզիդենտ բանկերում	22,697	9,633
Թղթակցային հաշիվներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում	1,051,800	1,359,884
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	29,266,535	35,824,829

Ծանոթագրություն 14. "Պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	31/03/2018	31/12/2017
ՀՀ բանկերում	22,697	9,633
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում	581,625	549,134
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում	469,932	810,434
Հաշվեգրված տոկոսներ	242	318
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(24)	
Ընդամենը	1,074,472	1,369,519
ՀՀ բանկերում՝		
Վարկեր և ավանդներ	2,448,252	6,343,868
Ռեպո (հետզման) պայմանագրեր		
Այլ	90,053	255,982
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերում		
Վարկեր և ավանդներ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերում		
Այլ	135,228	399,882
Հաշվեգրված տոկոսներ	14,431	2,763
Ընդամենը	2,687,964	7,002,495
Բանկերի նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(241)	
Զուտ պահանջներ բանկերի նկատմամբ	3,762,195	8,372,014

Ֆինանսական կազմակերպություններում վարկեր և ավանդներ, այլ պահանջներ	31/03/2018	31/12/2017
ՀՀ ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Վարկեր և ավանդներ	3,924,468	3,851,953
Ռեպո (հետզման) պայմանագրեր	5,209,648	4,290,108
Այլ	70,325	124,641
ԲԲԲ-(Բաա3) և բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում՝		
Այլ		
ԲԲԲ-(Բաա3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող ֆինանսական կազմակերպություններում		
Այլ	545,621	525,273
Հաշվեգրված տոկոսներ	19,594	18,760
Ընդամենը	9,769,656	8,810,735
Ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ պահանջների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(5,665)	(5,758)
Զուտ պահանջներ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	9,763,991	8,804,977
Զուտ պահանջներ բանկերի և ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	13,526,186	17,176,991

**31.12.2017թ. և 31.03.2018.թ. ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ այլ պահանջների տողում համապատասխանաբար ներառված են "Visa international" կազմակերպությունում ներդրված 111.277 ԱՄՆ դոլար (31.12.2017թ.-ին 53.869 հազ.ՀՀ դրամ, 31.03.2018թ-ին 53.420 հազ.դրամ), "Արմենիան Քարդ" ՓԲԸ-ում ներդրված 146.491 ԱՄՆ դոլար (31.12.2017թ.-ին՝ 70.772 հազ. ՀՀ դրամ, 31.03.2018թ-ին 70.325 հազ.դրամ) գումարներով ապահովագրական դեպոզիտները, ինչպես նաև վճարահաշվարկային համակարգերի նկատմամբ առաջացած դեբիտորական գումարները::

Ծանոթագրություն 15. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	31/03/2018	31/12/2017
Ածանցյալ գործիքներ		
Ֆորվարդ		
Սվոպ	10,862	
Ընդամենը	10,862	-

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)

Ծանոթագրություն 16. "Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ"

Հազ. դրամ

Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող տրված վարկեր և փոխառություններ	31/03/2018	31/12/2017
Վարկեր, այդ թվում՝	107,588,755	94,533,268
Հիփոթեքային	6,510,254	6,436,464
Վարկային քարտեր	11,416,627	10,514,788
Ֆակտորինգ		
Հետ գնման պայմանագրերով		
Նշված հոդվածների գծով հաշվեգրված տոկոսներ	814,000	773,618
Ընդամենը վարկեր	119,819,382	105,821,674
Հաճախորդներին տրված վարկերի և փոխառությունների գծով հնարավոր նորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(1,383,637)	(1,605,120)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	118,435,745	104,216,554

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների կառուցվածքը ըստ դասակարգման փուլերի	31/03/2018
Վարկեր և փոխառություններ, այդ թվում՝	119,819,382
Փուլ 1	119,412,786
Փուլ 2	194,733
Փուլ 3	211,863
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների պահուստ/ծանոթագրություն 7/	(1,383,637)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	118,435,745

Աղյուսակը լրացված է համաձայն ֆՀՄՍ 9 -ի պահանջների:

Հազ. դրամ

Տրամադրված վարկերի և փոխառությունների վերլուծությունն ըստ հաճախորդների	31/03/2018	31/12/2017
Պետական ձեռնարկություններ	354,907	601,881
Մասնավոր ձեռնարկություններ, այդ թվում՝	63,885,273	51,729,388
խոշոր ձեռնարկություններ	31,779,242	25,887,334
փոքր և միջին ձեռնարկություններ	32,106,031	25,842,054
այդ թվում բիզնես քարտեր	126,083	62,710
Տիզիկական անձինք, այդ թվում՝	49,959,785	48,605,916
սպառողական վարկեր	31,224,203	29,409,643
հիփոթեքային վարկեր	6,510,254	6,436,464
վարկային քարտեր	11,248,233	10,452,078
Անհատ ձեռնարկատերեր	4,805,417	4,110,871
Հաշվեգրված տոկոսներ	814,000	773,618
Ընդամենը վարկեր	119,819,382	105,821,674
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների պահուստ/ծանոթագրություն 7/	(1,383,637)	(1,605,120)
Ընդամենը ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	118,435,745	104,216,554

Հազ. դրամ

Վարկային պարտավորություններ 20 խոշոր վարկառուների և նրանց հետ փոխկապակցված անձաց գծով /առանց հաշվի առնելու պահուստը/	31/03/2018	31/12/2017
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	52,075,073	41,196,154
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	1,700,688	17,023,207
Ընդամենը	53,775,761	58,219,361

Միջազգային ծրագրերով վարկային ներդրումներ	31/03/2018	
	Մնացորդ հազ դրամ	քանակ
ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների վարկային ծրագիր	4,749,355	482
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Զարգացում" ծրագիր	59,798	1
DEG/SME	484,211	23
Ասիական զարգացման բանկի առևտրի ֆինանսավորման ծրագիր ADB/TFP/IBA/RCA	169,268	6
Բյու Օրյառո ՓՄՁ ծրագիր	1,924,774	68
MSMEBondsSA/MSME	914,048	31
Ընդամենը	8,301,454	611

Վարկային ներդրումներ	31/12/2017	
	Մնացորդ հազ դրամ	քանակ
ԳՀՀ միկրո և փոքր մասնավոր ձեռնարկությունների վարկային ծրագիր	4,263,713	407
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Զարգացում" ծրագիր	66,442	1
ՎՋԵԲ միկր, փոքր և միջին ձեռնարկությունների վարկավորման ծրագիր /EBRD MSME/	28,358	7
Atlantic Forfaitierungs AG վարկային ծրագիր	34,456	1
Ասիական զարգացման բանկի առևտրի ֆինանսավորման ծրագիր ADB/TFP/IBA/RCA	292,012	8
Բյու Օրյառո ՓՄՁ ծրագիր	2,056,537	69
MSMEBondsSA/MSME	917,051	30
Հիփոթեքային վարկեր` այդ թվում	13,904	6
ԳՀՀ	13,904	6
Ընդամենը	7,672,473	529

Հազ. դրամ

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի և փոխառությունների բացվածք ըստ վարկավորման ոլորտների(առանց հաշվի առնելու վարկերի հնարավոր կորստուտների գծով պահուստները)	31/03/2018	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2017	Տոկոսային հարաբերությունը
Արդյունաբերություն	26,207,374	16.42	17,376,611	16.42
Գյուղատնտեսություն	998,977	0.89	942,959	0.89
Շինարարություն	7,874,139	6.16	6,520,193	6.16
Տրանսպորտ և կապ	461,143	0.42	443,497	0.42
Առևտուր	19,239,642	15.64	16,555,614	15.64
Սպառողական	42,718,958	39.25	41,531,676	39.25
Հիփոթեքային վարկեր	6,544,022	6.11	6,468,965	6.11
Սպասարկման ոլորտ	10,992,303	10.75	11,372,761	10.75
Այլ	4,782,824	4.36	4,609,398	4.36
Ընդամենը	119,819,382	100	105,821,674	100

Հաճախորդների ռեզիդենտության առումով վարկային պորտֆելի վերլուծությունը	31/03/2018	Տոկոսային հարաբերությունը	31/12/2017	Տոկոսային հարաբերությունը
ՀՀ ռեզիդենտներ	117,589,783	99	103,410,682	99
Բաա3/ և բարձր վարկանիշ ունեցող երկրների ռեզիդենտներ	-	-	-	-
Գերմանիա	-	-	-	-
ԲԲԲ-/Բաա3/-ից գածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող երկրների	31,962	0	32,254	0
Ռուսաստան	31,962	0	32,254	0
Հաշվեգրված տոկոսներ	814,000	1	773,618	1
Ընդամենը	118,435,745	100	104,216,554	100

Ծանոթագրություն 17. "Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ"

Պետական արժեթղթեր	Հազ. դրամ	
	31/03/2018	31/12/2017
Պետական գանձապետական պարտատոմսեր	3,103,035	1,532,076
Պետական գանձապետական պարտատոմսերի պահուստ	(30,019)	
Ընդամենը	3,073,016	1,532,076

ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	Հազ. դրամ			
	31/03/2018		31/12/2017	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Երկարաժամկետ պարտքային գործիքներ	606,089		419,621	
Կարճաժամկետ պարտքային գործիքներ				
Կապիտալի գործիքներ		83,971		83,971
Ընդամենը ՀՀ ոչ պետական արժեթղթեր	606,089	83,971	419,621	83,971
ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ (հնարավոր կորուստների պահուստ)	(5,863)			(4,691)
Զուտ ներդրումներ ՀՀ ոչ պետական արժեթղթերում ներդրումներ	600,226	83,971	419,621	79,280

Այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	Հազ. դրամ			
	31/03/2018		31/12/2017	
	ցուցակված	չցուցակված	ցուցակված	չցուցակված
ԲԲԲ+/Բաա1/ և ցածր վարկանիշ ունեցող, այլ վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող թողարկողի				
Կապիտալի գործիքներ		5,114		5,114
Ընդամենը այլ երկրների ոչ պետական արժեթղթեր	-	5,114	-	5,114
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	3,673,242	89,085	1,951,697	84,394

Այլ անձանց բաժնետիրական կապիտալում իրականացված ներդրումները 31.03.2018թ.-ի դրությամբ

Անձի անվանումը	Հիմնական գործունեությունը	Գրանցման երկիրը	Ներդրման ամսաթիվը	Ներդրումը (հազ. դրամ)	Բաժնեմասը %
S.W.I.F.T	Հեռահաղորդակցության ծառայություններ	Բելգիա	13/09/1996	5,114	-
ԱՐՄԵՆԻԱՆ ՔԱՐԴ ՓԲԸ	Վճարահաշվարկային ծառայություններ	ՀՀ	22/02/2000	60,716	6.20
ԱՔՈԱ ՔՐԵԴԻՏ ՌԵՓՈՐԹԻՆԳ ՓԲԸ	Տեղեկատվական ծառայություններ	ՀՀ	23/06/2006	23,255	4.58
Ընդամենը				89,085	

Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների (բացառությամբ կապիտալի գործիքներում ներդրումների) հաշվեկշռային և իրական արժեքները համապատասխանում են իրար:

Ներդրումները կապիտալի գործիքներում ՀՀ-ում չեն գնանշվում որևէ բորսայում և ունեն սահմանափակ շուկա: Այդ գործիքների իրական արժեքը ճշգրտորեն որոշելու համար բացակայում են որոշակի ընդունելի սկզբունքներ ու մեթոդներ, և հետևաբար այդ արժեթղթերը հաշվառվում են ինքնարժեքով՝ հանած արժեզրկման գծով պահուստի գումարը:

Ծանոթագրություն 17.1 "Հետզման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր"

Սկտիվ	Հազ. դրամ	
	31/03/2018	31/12/2017
Ընդամենը գրավադրված արժեթղթեր	22,619,157	21,110,686
Այդ թվում		
Սեփական գրավադրված արժեթղթեր	19,387,168	19,619,097
Ռեպո համաձայնագրով ձեռք բերված գրավադրված արժեթղթեր	3,231,989	1,491,589
Գրավադրված արժեթղթերի պահուստ (187,551)		
Ընդամենը	19,199,617	19,619,097
Ռեպո համաձայնագրով ներգրավված միջոցներ	21,574,688	20,511,989

Ծանոթագրություն 18. "Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ"

	31/03/2018	31/12/2017
ՀՀ բանկեր	48,907	49,618
Ընդամենը	48,907	49,618

Ծանոթագրություն 19. "Ներդրումներ վերահսկվող անձանց կանոնադրական կապիտալում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 20. "Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Հոդ, շենքեր	Համակ. և կապի միջոցներ	Փոխադրա-միջոցներ	Այլ հիմն.միջոցներ	Հիմն.միջ.գծով կապ. ներդ.	Վարձակ.հիմն.միջ. գծով կապ. ներդ.	Ընդամենը
Հիմնական միջոցների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2017	7,126,524	2,396,989	714,558	1,937,762	397,652	262,074	12,835,559
Ավելացում		17,087		56,804	300,160	43,774	417,825
Օտարում	(67,500)		(17,733)				(85,233)
Վերախմբավորում	132,678			1,058	(133,736)		-
Վերագնահատում*	(21,449)						(21,449)
Դուրսգրում**		(7,517)					(7,517)
Հիմնական միջոցների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/03/2018	7,170,253	2,406,559	696,825	1,995,624	564,076	305,848	13,139,185
Կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2017	290,587	1,672,351	218,791	1,275,674	-	73,459	3,530,862
Ավելացում	44,488	54,326	21,118	39,747		3,765	163,444
Օտարում	(2,017)		(14,981)				(16,998)
Դուրսգրում		(7,517)					(7,517)
Կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/03/2018	333,058	1,719,160	224,928	1,315,421	-	77,224	3,669,791
Զուտ հաշվեկշռային արժեք							-
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,837,195	687,399	471,897	680,203	564,076	228,624	9,469,394
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	6,835,937	724,638	495,767	662,088	397,652	188,615	9,304,697

Ոչ նյութական ակտիվներ

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	Համակարգչային ծրագրեր	Լիցենզիաներ և վստահագրեր	Հեղինակային իրավունքներ	Այլ ոչ նյութական ակտիվներ	Ոչ նյութական ակտիվ. գծով կապիտալ ներդրումներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք						
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2017	189,208	314,114	50	51,661	-	555,033
Ավելացում	49,679					49,679
Օտարում		(338)				(338)
Դուրսգրում						-
Ոչ նյութական ակտիվների մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/03/2018	238,887	313,776	50	51,661	-	604,374
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը նախորդ ժամանակաշրջանի վերջում 31/12/2017	75,630	124,273	45	33,966	-	233,914
Ավելացում	3,224	7,141	1	750		11,116
Օտարում						-
Դուրսգրում		(338)				(338)
Ոչ նյութական ակտիվների կուտակված մաշվածության մնացորդը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում 31/03/2018	78,854	131,076	46	34,716	-	244,692
Զուտ հաշվեկշռային արժեք						
Հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	160,033	182,700	4	16,945	-	359,682
Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում	113,578	189,841	5	17,695	-	321,119

31.03.2018թ. դրությամբ 113598 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով շահագործումից դուրս հիմնական միջոցներ հանձնվել են շահագործման:

31.03.2018թ. դրությամբ բանկն ունի ներստեղծված ոչ նյութական ակտիվ՝ նոր Գործառնական օր" ծրագիր, սկզբնական արժեքը՝ 750 հազ.դրամ ամորտիզացիան 750 հազ.դրամ, մնացորդային արժեքը 0 դրամ:

31.03.2018թ. դրությամբ հիմնական միջոցների ցանկում ներառված ամբողջությամբ մաշված ակտիվների արժեքը կազմում է 1086332 հազ. դրամ

Ծանոթագրություն 21. "Այլ ակտիվներ"

Հազ. դրամ

Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գումարներ	31/03/2018	31/12/2017
Այլ գործառնություններից ստացվելիք գումարներ	56,611	92,157
Ընդամենը	56,611	92,157
Բանկային գործառնությունների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ(ծանոթ. 7)	(575)	(931)
Բանկային գործառնությունների գծով ստացվելիք գուտ գումարներ	56,036	91,226
Ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ		
Ղեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	53	123
Ղեբիտորական պարտքեր մատակարարների գծով		
Կանխավճարներ աշխատակիցներին	31	114
Կանխավճարներ մատակարարներին	721,078	919,660
Կանխավճարներ բյուջեի և պարտադիր սոցիալական ապահովագրության վճարների գծով	4,953	1,033
Այլ ղեբիտորական պարտքեր և կանխավճարներ	40,399	57,668
Ընդամենը	766,514	978,598
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(10,624)	(9,786)
Ընդամենը	755,890	968,812
Այլ ակտիվներ		
Պահեստ	342,748	292,446
Բռնագանձված գրավ և վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	288,327	283,961
Ապագա ժամանակաշրջանի ծախսեր	221,505	245,128
Այլ ակտիվներ	135,161	133,602
Այլ ակտիվների գծով հնարավոր կորուստների պահուստ (ծանոթ. 7)	(5,412)	(4,923)
Ընդամենը	982,329	950,214
Ընդամենը այլ ակտիվներ	1,794,255	2,010,252

Ծանոթագրություն 22. "Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

Ընթացիկ հաշիվներ	31/03/2018	31/12/2017
ՀՀ բանկերի	18,528	16,931
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկերի		
BBB-(Baa3)-ից գաճր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկերի	1,066	2,036
Հաշվեգրված տոկոսներ		
Ընդամենը	19,594	18,967
Միջբանկային վարկեր և ավանդներ, այլ		
ՀՀ կենտրոնական բանկ		
Վարկեր	5,113,948	4,384,002
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	4,000,000	
Այլ		
ՀՀ բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	4,143,081	3,143,835
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	17,505,417	19,504,356
Այլ		
BBB-(Baa3) և բարձր վարկանիշ ունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ		
Այլ		
BBB-(Baa3)-ից ցածր վարկանիշ ունեցող և վարկանիշ չունեցող բանկեր		
Վարկեր և ավանդներ	1,582,299	2,063,894
Այլ	55,899	51,482
Հաշվեգրված տոկոսներ	150,352	53,855
Ընդամենը	32,550,996	29,201,424
Ֆինանսական կազմակերպություններ		
Ընթացիկ հաշիվներ	957,402	589,927
Վարկեր և ավանդներ	33,468,992	28,614,348
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր	55,010	
Այլ	39,648	51,504
Հաշվեգրված տոկոսներ	797,810	561,087
Ընդամենը	35,318,862	29,816,866
Ընդամենը պահանջներ բանկերի և միջազգային ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	67,889,452	59,037,257

Ներկայացնում ենք ՀՀ կենտրոնական բանկից ստացված վարկերում ներառված միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններից տարբեր ծրագրերի շրջանակներում իրականացվող վարկավորման գումարները և դրանց գծով հաշվեգրված տոկոսների գումարները:

Հազ. դրամ

Ծրագիր	31/03/2018		31/12/2017	
	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս	Վարկավորման գումար	Հաշվեգրված տոկոս
ԳՀՀ /Գերմանահայկական հիմնադրամի "Հիփոթեքային վարկավորման" ծրագիր			5,667	23
ԳՀՀ /Գերմանահայկական հիմնադրամի միկրո և փոքր բիզնեսի զարգացման ծրագիր	4,836,854	98,795	4,123,694	10,999
ԳՀՀ "Վերականգնվող էներգիայի Զարգացում" ծրագիր	66,436	831	79,730	2,187
ԳՀՀ "Ֆինանսական միջոցների հասանելիությունը ՓՄՁ-ների համար" ծրագիր	210,658	4,162	174,912	730
Ընդամենը	5,113,948	103,787	4,384,003	13,939

Օանդագրություն 23. "Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ"

Հազ. դրամ

ՀՀ Կառավարության և տեղական ինքնակառավարման մարմինների նկատմամբ	31/03/2018	31/12/2017
Վարկեր		
Այլ	13,846	13,686
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	13,846	13,686

ՀՀ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	31/03/2018	31/12/2017
Ընթացիկ հաշիվներ	15,809,335	19,819,695
Ժամկետային ավանդներ	9,787,446	9,779,836
Ռեպո (հետգնման) պայմանագրեր		991,303
Այլ	580,223	49,102
Հաշվարկված տոկոսներ	128,738	87,663
Ընդամենը	26,305,742	30,727,599

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց, հիմնարկների նկատմամբ	31/03/2018	31/12/2017
Ընթացիկ հաշիվներ	1,873,666	1,776,082
Այլ	50,408	50,833
Հաշվարկված տոկոսներ	224	199
Ընդամենը	1,924,298	1,827,114

ՀՀ ռեզիդենտ անհատ ձեռնարկատերերի նկատմամբ	31/03/2018	31/12/2017
Ընթացիկ հաշիվներ	410,907	390,186
Ժամկետային ավանդներ		
Այլ	4,839	3,935
Հաշվարկված տոկոսներ		
Ընդամենը	415,746	394,121

ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	31/03/2018	31/12/2017
Ընթացիկ հաշիվներ	13,977,214	15,027,161
Ժամկետային ավանդներ	40,965,311	40,132,867
Այլ	550,731	607,271
Հաշվարկված տոկոսներ	612,545	489,252
Ընդամենը	56,105,801	56,256,551

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ	31/03/2018	31/12/2017
Ընթացիկ հաշիվներ	867,240	807,161
Ժամկետային ավանդներ	2,618,453	2,609,284
Այլ	53,505	54,773
Հաշվարկված տոկոսներ	21,115	19,460
Ընդամենը	3,560,313	3,490,678
Ընդամենը պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	88,325,746	92,709,749

31.03.2018թ. դրությամբ պարտավորությունների ապահովման միջոց հանդիսացող դրամական միջոցներ 2.631.672 հազ. ՀՀ դրամ
31.03.2018թ. դատարանի որոշմամբ և հարկային մարմինների կողմից ստեղծված գումար 165.564 հազ. դրամ:

Օանդագրություն 23.1 "Ստորադաս փոխառություն"

Բանկը բաժնետիրոջից ներգրավվել է 6.340.150 հազ. դրամ ստորադաս փոխառություն, որն ամբողջությամբ մասնակցում է բանկի նորմատիվային լրացուցիչ կապիտալի հաշվարկին:

Օանդագրություն 24. "Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր"

	31/03/2018	31/12/2017
Բանկի կողմից թողարկված տոկոսային արժեթղթեր	1,060,668	1,068,764
Ընդամենը	1,060,668	1,068,764

Ծանոթագրություն 25. "Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն"

Հազ. դրամ

Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	31/03/2018	31/12/2017
Ածանցյալ գործիքներ		
Սվովի	15,765	-
Ֆորվարդ		
այլ		7,706
Ընդամենը	15,765	7,706

Ծանոթագրություն 26. "Վճարվելիք գումարներ"

Հազ. դրամ

Վճարվելիք գումարներ	31/03/2018	31/12/2017
Շահարաժիններ	105,439	104,911
Ավանդների ապահովագրության գծով պարտավորություն	47,578	50,773
Ընդամենը	153,017	155,684

Ծանոթագրություն 27. "Այլ պարտավորություններ"

Հազ. դրամ

Այլ պարտավորություններ	31/03/2018	31/12/2017
Ոչ ռեզիդենտի շահութահարկի գծով	35,139	27,685
ԱԱՀ-ի գծով	1,748	1,605
Այլ հարկերի ու տուրքերի գծով	59,164	168,334
Պարտավորություններ աշխատակիցների նկատմամբ աշխատավարձի գծով	599,631	558,840
Կրեդիտորական պարտքեր մատակարարների նկատմամբ	87,788	77,031
Այլ պարտավորություններ	28,757	82,690
Մնացորդը ժամանակաշրջանի վերջում	812,227	916,185

Ծանոթագրություն 28. "Կանոնադրական կապիտալ"

Բանկի գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմում է 13,708,745 հազ. դրամ, այն ներառում է 1,852,533 հատ սովորական բաժնետոմս 7400 դրամ անվանական արժեքով: Էմիսիոն եկամուտը կազմում է 33,438 հազ.դրամ: Ներկայացնում ենք հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ մասնակիցների վերաբերյալ տեղեկություններ.

Հազ. դրամ

Նշանակալից մասնակցի անունը/անվանումը	Բանկում ունեցած մասնակցության գումարը	Բանկում ունեցած մասնակցության չափը տոկոսային հարաբերությամբ	Մասնակցի գործունեության տեսակը (իրավաբանական անձանց համար)
Սուքիասյան Սարիբեկ Այբերտի	3,882,920.6	28.3	
Սուքիասյան Խաչատուր Այբերտի	2,233,186.8	16.3	
Սուքիասյան Ռոբերտ Այբերտի	1,957,588.6	14.3	
Սուքիասյան Էդուարդ Այբերտի	1,460,900.6	10.7	
ՎԶԵԲ	345,335.8	2.5	Ֆինանսական

Ծանոթագրություն 29. "Սեփական կապիտալի այլ տարրեր"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Ծանոթագրություն 30. "Պահուստներ, պայմանական դեպքեր և պոտենցիալ պարտավորություններ

Բանկի իրավական պարտավորությունները 31.03.2018թ. դրությամբ առկա չեն այնպիսի իրավական պարտավորություններ, որոնց գծով բանկը իրականացրել է պահուստավորում: Բանկն իր գործունեությունը ծավալում է օրենսդրությամբ նախատեսված պահանջների շրջանակներում:

Բանկի հարկային պարտավորությունները 31.03.2018թ. դրությամբ բանկն ամբողջությամբ կատարել է իր հարկային պարտավորությունները և իր հարկային պարտավորությունների գծով լրացուցիչ պահուստավորումների անհարժեշտություն չկա:

Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածների գծով բանկի պայմանական պարտավորությունները
Հազ. դրամ

	31/03/2018	31/12/2017
Չօգտագործված վարկային գծեր	6,037,049	16,312,810
Տրամադրված երաշխիքներ	6,860,530	6,627,763
Տրամադրված ակրեդիտիվներ		
Նշված հոդվածների գծով պահուստ (ծանոթ. 7)	(101,221)	

Պարտավորություններ գործառնական վարձակալության գծով

Հազ. դրամ

Նվազագույն վարձավճարների կառուցվածքը	Արտարժույթի համարժեք դրամով վճարման ենթակա գումարներ	ՀՀ դրամով վճարման ենթակա գումարներ
Մինչև 1 տարի		680,791
1-5 տարի		2,352,074
5 տարուց ավելի		18,267
Ընդամենը		3,051,132

Ծանոթագրություն 31. "Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ"

Ներկայացվող ծանոթագրության առումով բանկի հետ կապված անձինք են համարվում Բանկի ղեկավարները, բանկի բաժնետերերը և "Բանկերի և բանկային գործունեության մասին" ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով նրանց հետ կապված անձինք:

Բանկի ղեկավարներ են համարվում բանկի խորհրդի նախագահը, նրա տեղակալը և խորհրդի անդամները, գործադիր տնօրենը, նրա տեղակալները, գլխավոր հաշվապահը, նրա տեղակալը, ներքին աուդիտի ղեկավարը, նրա անդամները, բանկի տնօրինության անդամները, ինչպես նաև բանկի տարածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարները՝ բանկի ղեկավարման, վարչության, բաժնի պետերը:

Բանկի հետ կապակցված կողմերի հետ գործարքները իրականացվել են շուկայում գործող պայմաններից և տոկոսադրույքներից ելնելով:

Հազ. դրամ

Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	31/03/2018	31/12/2017
Սկզբնական մնացորդ	4,200,139	4,022,925
Տարվա ընթացքում տրամադրված վարկեր և փոխառություններ	495,419	3,124,640
Բանկի բաժնետեր	99,122	334,472
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	103,647	1,502,151
Բանկի ղեկավար	234,946	1,135,177
Ղեկավարի հետ կապված անձ	57,704	152,840
Տարվա ընթացքում մարված վարկեր և փոխառություններ	491,627	2,947,426
Բանկի բաժնետեր	72,468	279,251
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	139,085	1,481,377
Բանկի ղեկավար	241,752	1,087,996
Ղեկավարի հետ կապված անձ	38,322	98,802
Վերջնական մնացորդ *	4,203,932	4,200,139

Հազ. դրամ

Հողված	31/03/2018	31/12/2017
Տոկոսային եկամուտներ 2018թ-ի 3 ամսվա կտրվածքով	108,091	465,556

Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	Հազ. դրամ	
	Ցայսհանջ	Ժամկետային
Մնացորդը 31.12.2017թ	1,121,039	7,590,964
Հաշվետու ժամանակաշրջանի /2018թ-ի 3 ամիսների/ ընթացքում ստացված գումարներ այդ թվում	6,780,318	135,754
Բանկի բաժնետեր	1,545,588	337
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	4,493,506	1,289
Բանկի ղեկավար	542,575	56,870
Ղեկավարի հետ կապված անձ	198,650	77,258
Հաշվետու ժամանակաշրջանի /2018թ-ի 3 ամիսների/ ընթացքում վճարված գումարներ այդ թվում	6,977,689	105,822
Բանկի բաժնետեր	1,806,842	-
Բաժնետիրոջ հետ կապված անձ	4,376,467	-
Բանկի ղեկավար	540,067	84,819
Ղեկավարի հետ կապված անձ	260,074	49,837
Փախարժեքային տարբերություն (+/-)	(5,761)	(28,834)
Մնացորդը 31/03/2018թ.	917,907	7,592,062
Տնկտային ծախս 2018թ-ի 3 ամսվա կտրվածքով	18	211,944

Բանկի ղեկավարությանը վճարված աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարներ	Հազ. դրամ	
	31/03/2018	31/12/2017
Բանկի խորհրդին	42,309	41,554
Աշխատավարձ	42,309	41,554
Պարգևատրում		
Բանկի գործադիր մարմնին	68,342	46,399
Աշխատավարձ	68,342	46,399
Պարգևատրում		
Բանկի ներքին աուդիտին	19,357	22,530
Աշխատավարձ	19,057	22,530
Պարգևատրում	300	
Ընդամենը	130,008	110,483

Ծանոթագրություն 32. "Ֆինանսական ռիսկերի վերաբերյալ նվազագույն բացահայտումներ"

1) վարկային ռիսկի բանկի սեփական սահմանում

Վարկային ռիսկը վարկի, հաշվարկված տոկոսի կամ դրանց մի մասի պայմանագրով սահմանված ժամկետներից ուշացման կամ անվերադարձելիության հնարավոր վտանգն է՝ պայմանավորված վարկառուի ֆինանսական վիճակի վատթարացման, գրավի արժեզրկման և նման այլ պատճառներով, որի արդյունքում բանկը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել:

2) վարկային ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Բանկում մշակվել է վարկային ռիսկի գնահատման և կառավարման մեթոդաբանություն, որը հնարավորություն է տալիս գնահատելու վարկի ռիսկայնությունը՝ հիմնվելով համապատասխան մոդելի հաշվարկների արդյունքների վրա: Զուգակցելով մաթեմատիկական և տնտեսագիտական հիմնավորումները՝ վարկային ռիսկի գնահատման մոդելն ապահովում է ռիսկի գնահատման համալիր մոտեցում, որի արդյունքում վերոհիշյալ մեթոդաբանությունը նպաստում է վարկի տրամադրման հիմնավորված որոշման կայացմանը՝ որպես էկզոգեն փոփոխականներ կիրառելով նաև էքսպերտային գնահատականները: Փոխառուի վարկունակության նախնական ուսումնասիրության ժամանակ բանկը բացահայտում է պոտենցիալ փոխառուի համապատասխանությունը բանկի վարկային քաղաքականությամբ սահմանված ընդհանուր չափանիշներին, որի դրական արդյունքի դեպքում կատարվում է վարկունակության գործոնների մանրամասն վերլուծություն:

3) մոդելների նկարագրությունը (առկայության դեպքում),

Ի հավելումս վերոհիշյալ մեթոդաբանության՝ վարկային ռիսկի գնահատման համար բանկում կիրառվում է նաև սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շուկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի վնասների հաշվարկ:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ և յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում է բանկի վնասը: Վարկային ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շուկային սցենարները.

1. դասակարգված վարկերի X%-ի չափով դուրսգրումը,
2. կասկածելի վարկերի Y%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
3. ստանդարտ վարկերի Z%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
4. արտարժույթով ստանդարտ վարկերի U%-ի դասակարգումը հսկվող վարկերի,
5. խոշոր վարկառուի աննկատման հետևանքով վարկի անհուսալի դառնալու սցենար,
6. ընդհանուր վարկերի K%-ի դասակարգումը անհուսալի վարկերի,
7. հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների և հետհաշվեկշռային անավարտ ժամկետային գործառնությունների L%-ի չափով վերափոխումը հաշվեկշռային հոդվածների,
8. առաջին (բացառությամբ կասկածելի դասակարգված), երկրորդ, երրորդ և յոթերորդ սցենարների միաժամանակ հանդես գալու սցենար,

որտեղ X, Y, Z, U, K, L-ը սցենարների պարամետրերն են (1-ից 100 թվեր են):

Սթրես թեստերի կիրառման արդյունքում հաշվարկվում են նշված շուկային իրավիճակների ազդեցությունը Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության Ն1 նորմատիվների վրա, ինչպես նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերը, գնահատվում են նորմատիվների խախտման հնարավորությունը և չափերը, պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարի չափը:

Հաշվարկվում են հնարավոր տարբեր սցենարների դեպքում (յուրաքանչյուր սցենարի պարամետրի տարբեր արժեքների համար) պահուստաֆոնդ փոխանցման ենթակա հավելյալ գումարները, որոնք օգտագործվում են նախորդ ժամանակահատվածների տվյալների հիման վրա մշակված հավանական սցենարների վերլուծման նպատակով: Առավել հավանական սցենարների վերլուծության միջոցով գնահատվում է վարկային պորտֆելի ռիսկայնությունը և իրականացվում են ռիսկի նվազագույն մակարդակի ապահովմանն ուղղված միջոցառումներ: Բանկի ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափի և համարժեքության նորմատիվների վրա դասակարգված, կասկածելի, ստանդարտ և ընդհանուր վարկերի որոշակի տոկոսի դուրսգրման սցենարների ազդեցության վերլուծությունում ներառված է նաև նորմատիվների խախտման կրիտիկական կետերի որոշումը, որը հնարավորություն է տալիս գնահատել տվյալ օրվա դրությամբ նորմատիվների խախտման հավանականությունը (ռիսկը):

4) վարկային ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական,

Բանկը, իր վարկային պորտֆելը կառուցելիս, հաշվառում և վիճակագրություն է տանում վարկերի առանձին տեսակների կենտրոնացումների վերաբերյալ.

- ✓ ըստ տնտեսության ճյուղի,
- ✓ ըստ տարածաշրջանի,
- ✓ ըստ մեկ փոխառուի և նրա հետ փոխկապակցված անձանց,
- ✓ ըստ վարկերի ժամկետների,
- ✓ ըստ գրավների և այլն:

5) վարկային ռիսկի կարգավորումը՝ վարկային ռիսկի ազդեցության նվազման կամ չեզոքացման ուղղությամբ աշխատանքները:

Բանկի որդեգրած վարկային քաղաքականությունը նպատակ է հետապնդում առավելագույնի հասցնել ներգրավված միջոցների, որպես վարկ տեղաբաշխման արդյունավետությունը՝ ապահովելով համապատասխան իրացվելիություն և ռիսկի դիվերսիֆիկացիա անհրաժեշտ եկամտաբերության պայմաններում:

Բանկի վարկային ռիսկի կառավարումն իրականացվում է գործընթացը կարգավորող կանոնակարգերի և կարգերի միջոցով, որոնք սահմանում են վարկառուին ներկայացվող պահանջները, վերջինիս վարկունակությունը գնահատող համապատասխան չափանիշները, վարկի ապահովվածության գնահատումը, գրավի իրացվելիության վերլուծությունը, խոշոր վարկերի տրամադրման սահմանափակումը, արտաքին միջավայրի փոփոխությունների կանխատեսումը, վարկային մոնիտորինգը, հսկողությունը, վերահսկումը և այլն:

31/03/2018						Հազ. դրամ
Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը	
Ակտիվներ						
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	29,222,732					29,222,732
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	12,043,478	770,075	636,921	75,712		13,526,187
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	44,312					44,312
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	10,862					10,862
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և վեժնադրույթներ	118,404,239	31,506				118,435,745
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սափվող արժեթղթեր	3,757,213		5,114			3,762,327
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	48,907					48,907
Շեղուման պարմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	19,199,617					19,199,617
Այլ ակտիվներ	54,838		1,066			55,904
Ընդամենը ակտիվներ	182,786,198	801,581	643,101	75,712		184,306,593
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	12,897,578					12,897,578
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	39,748,596	56,551	27,971,933	112,370		67,889,450
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	82,841,135	1,044,034	421,439	4,019,138		88,325,746
Ընդամենը պարտավորություններ	122,589,731	1,100,585	28,393,372	4,131,508		156,215,196
Զուտ դիրք	60,196,467	(299,004)	(27,750,271)	(4,055,796)		28,091,397

31.12.2017						Հազ. դրամ
Հոդվածի անվանումը	ՀՀ	ԱՊՀ երկրներ	ՏՀԶԿ* երկրներ	Ոչ ՏՀԶԿ երկրներ	Ընդամենը	
Ակտիվներ						
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում	35,975,312					35,975,312
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	15,151,002	1,067,036	866,862	92,091		17,176,991
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշադրամներ	18,356					18,356
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ						-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և վեժնադրույթներ	104,184,466	32,088				104,216,554
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սափվող արժեթղթեր	2,030,977		5,114			2,036,091
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	49,618					49,618
Շեղուման պարմանագրերով գրավադրված արժեթղթեր	19,619,097					19,619,097
Այլ ակտիվներ	89,669		1,726			91,395
Ընդամենը ակտիվներ	177,118,497	1,099,124	873,702	92,091		179,183,414
Վարկային ռիսկ պարունակող հետհաշվեկշռային հոդվածներ	22,940,572					22,940,572
Պարտավորություններ						
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	35,127,697	42,780	23,761,122	105,658		59,037,257
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	87,391,958	1,142,813	3,793,782	381,196		92,709,749
Ընդամենը պարտավորություններ	122,519,655	1,185,593	27,554,904	486,854		151,747,006
Զուտ դիրք	54,598,842	(86,469)	(26,681,202)	(394,763)		27,436,408

ՀՀ տարածքում տեղաբաշխված վարկերը ըստ ՀՀ մարզերի տեղաբաշխվածության.

ՀՀ մարզեր	Հազ. դրամ	
	31/03/2018	31/12/2017
Երևան	90,349,658	80,386,839
Արագածոտն	1,232,611	1,468,600
Արարատ	2,452,905	2,250,197
Արմավիր	2,691,803	2,333,453
Գեղարքունիք	2,738,821	2,234,862
Լոռի	4,984,007	4,635,412
Կոտայք	5,960,098	4,407,069
Շիրակ	3,887,609	3,721,685
Սյունիք	1,419,618	1,164,788
Վայոց Ձոր	739,155	645,453
Տավուշ	738,995	665,049
Արցախ	1,240,464	303,147
Ընդամենը	118,435,745	104,216,554

Վարկային ռիսկի վերլուծություն

1) Վարկային պորտֆելի ապահովածության արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով բանկում վարկերը տրամադրվում են գրավի գնահատված արժեքի առավելագույնը 70%-80%-ի չափով և վարկի գծով հետագա մարումների դեպքում վարկ/գրավ հարաբերակցության գործակիցը նվազում է: Գրավադրվող գույքերի գնահատումը կատարվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից ՀՀ դրամով, վարկերը տրամադրվում են նաև արտարժույթով: Փոխարժեքային տատանումների և ժամկետանց վարկերի պարագայում կուտակված տույժերի հաշվին վարկառուի պարտավորությունների աճի հետևանքով գրավի արժեքի անբավարարության դեպքում բանկի ռիսկերը նվազացնում է այն, որ համաձայն վարկային պայմանագրերի բանկը իրավունք ունի բավարարել իր վարկային պահանջը վարկառուի բանկային հաշվում առկա դրամական միջոցների հաշվին, որից հետո պահանջել վարկային պարտքի բռնագանձում դատական կարգով:

2) Հարկ է նշել, որ վարկային պորտֆելում չապահովված վարկերը (առանց պահուստների) 31.03.2018թ-ի դրությամբ չեն գերազանցում վարկային պորտֆելի 17.05%-ը: Չապահովված վարկերի գերակշիռ մասը կազմում են "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում հաշիվների ակտիվ շարժ ունեցող հաճախորդներին տրամադրված վարկերը, որոնք ունեն կայուն դրամական հոսքեր: Մեծ տեսակարար կշիռ են կազմում նաև պլաստիկ քարտերի համար սահմանված վարկային գծերը: Այս վարկերի գծով ռիսկը փոքր է, քանի որ փոքր է մեկ հաճախորդին տրամադրվող վարկային գծերի սահմանաչափը, վարկառուները ապահովված են աշխատանքով, առանձին դեպքերում առկա են հեղինակավոր կազմակերպությունների երաշխավորություններ:

3) Վարկային ներդրումները 31.03.2018թ-ի դրությամբ առանց պահուստների կազմել են 119,819,382 հազ. դրամ: Փուլ 2, փուլ 3 գնացած վարկերի ծավալը 31.03.2018թ-ի դրությամբ կազմել է 406, 596 հազ. դրամ:

4) Վարկային պորտֆելի պահուստավորումը համապատասխանում է ՖՀՄՍ 9-ի պահանջներին:

5) 2018թ I եռամսյակում կնքված ռեպո գործարքների ծավալը (բացառությամբ երկարաձգումների) կազմել է 68,108,048 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 56,293,080 հազ. դրամ: Հակադարձ ռեպո գործարքների ծավալը 2018թ I եռամսյակում կազմել է 8,647,505 հազ. դրամ, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածում՝ 17,955,501 հազ. դրամ:

6) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը իրականացվում է անհրաժեշտ մասնագիտական գիտելիքներով օժտված և աշխատանքային փորձ ունեցող անձնակազմի կողմից: Մասնագետների ընդունելիությունը կատարվում է մրցութային կարգով հատուկ՝ մրցութային հանձնաժողովի կողմից: Մրցույթների մասին հայտարարությունները տեղակայվում են գանգվածային լրատվության միջոցներում և բանկի ինտերնետ կայքում:

7) Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու և առևտրային վարկերի գծով վարկային ռիսկերը նվազեցնելու նպատակով վարկային մասնագետների կողմից իրականացվում է վարկառուի ֆինանսական գործունեության մանրամասն վերլուծություն: Վերլուծության նպատակով վարկի տրամադրման ստորաբաժանումների մասնագետները այցելում են հաճախորդի գործունեության վայր, վերլուծության համար օգտվելով ինչպես առկա հաշվետու փաստաթղթերից, այնպես էլ կազմելով հաշվեկշռի, եկամուտ-ծախսերի, դրամական հոսքերի, կապիտալի շարժի սեփական տարբերակները:

Բանկի մասնագետի կողմից կազմած հաշվեկշիռը արտացոլում է իրավիճակը վերլուծության պահին՝ իրացվելի ակտիվներ /կանխիկ միջոցներ դրամարկղում, բանկային հաշիվներ, խնայողություններ/, դեբիտորական պարտքեր /ստացվելիք գումարներ, ապրանքներ ճանապարհին, կատարված կանխավճարներ/, ապրանքանյութական պաշարներ /հումք, նյութեր, կիսաֆաբրիկատներ, ապրանքներ/, հիմնական միջոցներ /հաճախորդի գործունեության հետ կապված սարքավորումներ, ավտոմեքենաներ, անշարժ գույք և այլ գույք/:

Եկամուտ - ծախսերի հաշվետվությունը կազմվում է հաշվի առնելով հաճախորդի միջին ցուցանիշները իրացում /միջինացված տվյալներ/, ապրանքի կամ ծառայությունների արժեք /հումքի, նյութերի ծախս, ապրանքների ինքնարժեք/, վերադիր ծախսեր /աշխատավարձ, վարձավճար, տրանսպորտային ծախսեր, կոմունալ ծախսեր, հարկեր և այլն/, այլ եկամուտներ, այլ ծախսեր, տրամդրվելիք վարկի և տոկոսների մարումներ:

Վերլուծության ժամանակ հաշվարկվում են հաճախորդի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այնպիսի տնտեսական ցուցանիշներն ու գործակիցները, ինչպիսիք են կապիտալի համարժեքության գործակից, իրացվելիության գործակից, շրջանառելիության գործակից, վերադիր, համախառն մարժա, մաքուր մարժա, իրացման ծավալների թույլատրելի իջեցման սահման, լրացուցիչ հաշվարկվում է նաև վարկի սպասարկման գործակից:

Վարկի գումարը տրամադրվում է միայն վարկառուի ֆինանսական վիճակը նշված ցուցանիշների համար սահմանված բանկի պահանջներին բավարարելու դեպքում, որոնք ամրագրված են վարկավորման գործընթացը սահմանող ներքին իրավական ակտերով:

Վարկավորման գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով պարբերաբար իրականացվում է տրամադրված վարկերի մոնիտորինգ: Մոնիտորինգը իրականացվում է բանկի հատուկ ստորաբաժանման՝ վարկերի մոնիտորինգի բաժնի կողմից: Վարկերի ընթացիկ մոնիտորինգը անհրաժեշտության դեպքում իրականացվում է վարկային մասնագետների կողմից:

Կիրառվում է մոնիտորինգի երկու տեսակ՝

1. Փաստացի այցելությունների միջոցով մոնիտորինգ:

2. Հեռախոսային մոնիտորինգ:

Մոնիտորինգի ընթացքում բաժնի մասնագետների կողմից պարզաբանվում են հետևյալ

2. Տեղեկատվություն վարկառուի շուկայում դիրքի փոփոխության վերաբերյալ (մրցակիցներ, գնային տատանումներ, իրացում և այլն):

3. Ըստ փուլերի տրամադրվող վարկերի, ինչպես նաև գործող վարկերի առկայության դեպքում, նախքան հերթական փուլի կամ նոր վարկի տրամադրումը, իրականացվում է նախկինում տրված վարկի մոնիտորինգ (վերլուծություն):

4. Փոփոխություններ կապված մատակարարների, սպառողների կազմի, հումքի գների հետ:

5. Վարկառուի ֆինանսական վիճակը բնութագրող այլ ցուցանիշներ:

Մոնիտորինգի ընթացքում վարկի ոչ նպատակային օգտագործման կամ վարկառուի կողմից բանկին ոչ ստույգ տեղեկատվություն ներկայացման դեպքերի բացահայտման ժամանակ փուլերով տրամադրվող վարկերի դեպքում կարող է դադարեցվել հետագա վարկավորումը կամ կարող է դադարեցվել վարկային պայմանագրի գործողությունը և իրականացվել վարկի, առևտրային նպատակով տրամադրված վարկային գծի և հաշվարկված տոկոսագումարների վաղաժամկետ մարում՝ հիմք ընդունելով գրավի պայմանագրով վերապահված իրավունքները:

Գրավի գնահատումը իրականացվում է գնահատման թույլտվություն ունեցող մասնագիտացված անկախ գնահատող կազմակերպությունների կողմից: Գույքերի գնահատումը արտացոլում է շուկայում առկա իրավիճակը՝ հաշվի առնելով գույքերի գների կանխատեսումը:

Հաճախորդների հետ կնքվող վարկային և գրավի պայմանագրերում առկա է դրույթ գույքերի պարտադիր ապահովագրության վերաբերյալ:

Դուրս գրված վարկերի հավաքագրումը իրականացվում է վարկավորման և միջոցների ներգրավման վարչության խնդրահարույց վարկերի բաժնի և անվտանգության վարչության կողմից համատեղ:

8) "ՀԱՅԷԿՈՆՈՄԲԱՆԿ" ԲԲԸ-ում վարկավորման գործընթացը ներառում է վարկային ռիսկերը հայտնաբերելու համար համապատասխան բոլոր ազդակները:

Վարկային ռիսկի կառավարումը Բանկում կատարվում է հետևյալ հիմնական ընթացակարգերով՝

1. Վարկավորվող օբյեկտի խելամիտ բացահայտման գործընթաց,
2. Վարկային փաստաթղթերի ստանդարտ փաթեթի հավաքագրում,
3. Վարկերի մոնիտորինգ,
4. Պրոբլեմային վարկերի մարման գործընթաց:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունքում բացահայտվում և գնահատվում է փոխառուի իրավունակությունը, վարկի նպատակը, փոխառուի վարկունակությունը և վարկի մարման աղբյուրները, փոխառուի հետ կապված անձանց գծով առկա ռիսկերի բացահայտում, փոխառուի վարկային պատմությունը, ձեռնարկատիրական գործունեություն ծավալելու փորձառությունը, դիրքը շուկայում, գրավի առարկայի համապատասխանությունը:

Վերոնշյալ գործընթացների արդյունավետության բարձրացմանը նպաստում է նաև այն, որ բանկի կողմից վարկավորվող հաճախորդների գործունեությունը շատ դեպքերում փոխկապակցված է և բանկը հնարավորություն է ունենում ստուգելու հաճախորդի կողմից ներկայացվող տեղեկատվության ճշգրտությունը՝ նրա հետ առնչվող /մատակարար, գնորդ կամ մրցակից հանդիսացող/ հաճախորդի կողմից ներկայացված տեղեկատվության հետ համեմատելու միջոցով:

Շուկայական ռիսկ

1) շուկայական ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Շուկայական ռիսկը արտարժութային, տոկոսադրույքի և գնային ռիսկն է, որը հետևանք է համապատասխանաբար՝ փոխարժեքի, տոկոսադրույքների և կապիտալի գործիքների գների տատանման:

2) շուկայական ռիսկի չափման և գնահատման մեթոդները

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժութային ռիսկի և դիրքերի կառավարման արդյունավետության գնահատում:

Արտարժութային ռիսկի գնահատման VAR մոդելի հաշվարկներն իրականացվում են օրական կտրվածքով, որոնց համար հիմք են հանդիսանում արտարժույթների փոխարժեքների նախորդ ժամանակահատվածի տվյալների ժամանակային շարքերը և արտարժութային դիրքերի վերաբերյալ տվյալները: Որպես առանձին արտարժութային դիրքի գծով ռիսկի բնութագրիչ դիտվում է առաջիկա մեկ (տաս) օրվա համար փոխարժեքների տատանման հետևանքով վերագնահատման վնասի հնարավոր առավելագույն մեծությունը տրված հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի հաշվարկներն իրականացվել են 99% հուսալիության մակարդակի պայմաններում: Մոդելի շրջանակներում հաշվարկվում է արտարժույթների փոխարժեքների տատանումների կոռելյացիոն մատրիցը, որի հիման վրա իրականացվում է արտարժութային դիրքերից առաջացող հնարավոր առավելագույն ընդհանուր վնասի (արտարժութային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի ռիսկի) գնահատում:

Հաշվետու եռամսյակի արդյունքներով միջին օրական հնարավոր առավելագույն վնասն (արտարժութային ռիսկը) ըստ առանձին արտարժութային դիրքերի և արտարժութային ակտիվների և պարտավորությունների փաթեթի, 99% հուսալիության պայմաններում կազմել է.

Հազ. դրամ

Հաշվետու ժամանակաշրջան	USD	GBP	EUR	CHF	KZT	AED	RUB	GEL	XAU	Համահասո VAR
2017թ. IV եռ.	484.43	332.69	116.75	182.41	23.98	63.07	586.83	198.42	4.35	1,019.05
2018թ. I եռ.	746.01	402.85	263.43	158.39	21.74	1.68	399.44	181.48	3.73	1,253.21
աճ/նվազում	261.58	70.16	146.68	-24.02	-2.24	-61.38	-187.39	-16.94	-0.62	234.16

**Ներկայացվում է բանկի արտարժույթի ռիսկի վերլուծությունն ըստ ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների.
31/03/2018**

Հազ. դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	20,098,839	8,263,021	860,872	29,222,732
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշատրամբներ	443	43,869	-	44,312
*Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	5,202,852	7,908,733	414,602	13,526,187
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ	10,862			10,862
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	56,233,299	62,201,515	931	118,435,745
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սպիտո ֆին. ակտիվներ	3,585,695	176,632		3,762,327
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	-	48,907		48,907
Հետզման պայմանագրով գրավադրված արժեքթղթեր	19,199,617	-	-	19,199,617
Այլ ակտիվներ	42,649	13,255	-	55,904
Ընդամենը ակտիվներ	104,374,256	78,655,932	1,276,405	184,306,593
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	39,752,007	28,081,452	55,991	67,889,450
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	39,167,875	47,636,475	1,521,396	88,325,746
Ատորաղաս փոխառություն	3,731,099	2,655,970		6,387,069
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	100,098	960,570		1,060,668
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	15,765			15,765
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	416,637			416,637
Վճարվելիք գումարներ	153,017			153,017
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	1,114,267			1,114,267
Այլ պարտավորություններ	779,563	32,612	50	812,225
Ընդամենը պարտավորություններ	85,230,328	79,367,079	1,577,437	166,174,844
Զուտ դիրք	19,143,928	(711,147)	(301,032)	18,131,749

31/12/2017

Հազ. դրամ

	ՀՀ դրամ	I խմբի արտարժույթ*	II խմբի արտարժույթ**	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական բանկում	17,018,221	18,123,695	833,396	35,975,312
Թանկարժեք մետաղների բանկային ստանդարտացված ձուլակտորներ և հուշատրամբներ	443	17,913	-	18,356
*Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմակ. նկատմամբ	4,310,025	12,141,328	725,638	17,176,991
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներ				-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	54,195,056	50,020,020	1,478	104,216,554
Իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով սպիտո ֆին. ակտիվներ	1,937,530	98,561	-	2,036,091
Ներդրումներ մեծահասակ անձանց կանոնադրական կապիտալում		49,618		49,618
Հետզման պայմանագրով գրավադրված արժեթղթեր	19,619,097	-	-	19,619,097
Այլ ակտիվներ	44,147	47,012	236	91,395
Ընդամենը ակտիվներ	97,124,519	80,498,147	1,560,748	179,183,414
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	34,826,526	23,923,001	287,730	59,037,257
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	39,344,226	52,057,407	1,308,116	92,709,749
Ատորաղաս փոխառություն	3,731,222	2,678,379		6,409,601
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր	100,100	968,664		1,068,764
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական պարտավորություն	7,706			7,706
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն	373,529			373,529
Վճարվելիք գումարներ	155,684			155,684
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	1,096,003			1,096,003
Այլ պարտավորություններ	814,964	71,140	30,081	916,185
Ընդամենը պարտավորություններ	80,449,960	79,698,591	1,625,927	160,858,293
Զուտ դիրք	16,674,559	799,556	(65,179)	17,408,936

* "I խմբի արտարժույթի" կազմը հետևյալն է. ԱՄՆ դոլար, Անգլիական ֆունտ ստեռլինգ, Եվրո, Շվեյցարական ֆրանկ, Ոսկու ստանդարտացված ձուլակտոր և Մետաղական հաշիվ

** "II խմբի արտարժույթի" կազմը հետևյալն է. ՌԴ ռուբլի, KZT, Վրացական լարի, ՄԱԷ դիրխամ:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի փոփոխման ռիսկի գնահատում:

Դիսբալանսի վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ բանկի 2018թ. I եռամսյակի միջին կուտակային դիսբալանսը (տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ձեռքբերումը) դրական է՝ 16,834,671 հազ. դրամ՝ նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի 1,683,738 հազ. դրամի դիմաց՝ բացարձակ արժեքով աճելով 15,150,933 հազ. դրամով կամ մոտ 9.0 անգամ, այսինքն բանկը միջին հաշվով 2018թ. I եռամսյակում զգայուն է եղել ըստ ակտիվների: Միջին կուտակային դիսբալանսը 2018թ. I եռամսյակում, նախորդ եռամսյակի համեմատ, բացարձակ արժեքով նվազել է 1,430,087 հազ. դրամով կամ 7.8%-ով:

Տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների հարաբերակցության միջին գործակիցը 2018թ. I եռամսյակում, նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատ, աճել է 11.1 տոկոսային կետով՝ կազմելով 112.8%՝ 2017թ. I եռամսյակի 101.7% միջին արժեքի դիմաց, այսինքն 2018թ. I եռամսյակում միջին հաշվով տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն ակտիվները կազմել են տոկոսադրույքի փոփոխության նկատմամբ զգայուն պարտավորությունների 112.8%-ը:

Ակտիվների դյուրացիան 2018թ. I եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 1.451 տարի (2017թ.-ի I եռամսյակի վերջի 1.251 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.200 տարով կամ 16.0%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (1.442 տարի) նշված ցուցանիշն աճել է 0.009 տարով կամ 0.6%-ով:

Պարտավորությունների դյուրացիան 2018թ. I եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.873 տարի (2017թ.-ի I եռամսյակի վերջի 0.722 տարվա դիմաց)՝ աճելով 0.151 տարով կամ 20.9%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.853) նշված ցուցանիշն աճել է 0.020 տարով կամ 2.3%-ով:

Դյուրացիայի ձեռքբերումը 2018թ. I եռամսյակի վերջի դրությամբ կազմել է 0.665 (2017թ.-ի I եռամսյակի վերջի 0.630-ի դիմաց)՝ աճելով 0.035-ով կամ 5.6%-ով: Նախորդ եռամսյակի վերջի համեմատ (0.675) նշված ցուցանիշը նվազել է 0.010-ով կամ 1.5%-ով:

**Փոփոխվող տոկոսադրույքով ակտիվներ և պարտավորություններ
31.03.2018թ**

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, - վարկեր												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

31/12/2017

Հազ. դրամ

Հոդվածի անվանումը	մինչև 1 ամիս		1-ից մինչև 3 ամիս		3-ից մինչև 6 ամիս		6-ից մինչև 1 տարի		1-ից մինչև 5 տարի		5 տարուց ավելի	
	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով	Դրամով	Արտարժույթով
Տեղաբաշխված միջոցներ												
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ներգրավված միջոցներ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ.-ների նկատմամբ, այդ թվում - վարկեր												
Ընդամենը	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Զուտ դիրք	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Ներկայացվում է հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ տոկոսաբեր/տոկոսակիր ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների համար գործող միջին տոկոսադրույքները.

Հոդվածի անվանումը	Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31/03/2018թ.		Հաշվետու ժամանակաշրջանի տոկոսադրույքներ 31/12/2017թ.	
	Դրամ	Արտարժույթ	Դրամ	Արտարժույթ
Անտիվներ				
Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում		-		-
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ, այդ թվում	7.4	2.5	7.79	2.01
- միջբանկային վարկեր	0.0	2.8	0.00	2.07
- միջբանկային ռեառ	6.6	0.0	6.96	0.00
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ	14.4	8.6	15.04	9.44
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող վաճառքի համար մատչելի արժեթղթեր	12.1	6.2	12.34	6.81
Պարտավորություններ				
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ	8.4	1.2	9.45	1.78
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ	6.1	4.2	5.85	3.99

3) մոդելների նկարագրությունը
Արտարժույթային ռիսկ

Արտարժույթային ռիսկը արտարժույթի փոխարժեքի տատանման հետևանքով վերագնահատումից հնարավոր առավելագույն վնասն է, որը գնահատվում է ինչպես ըստ առանձին արտարժույթների, այնպես էլ բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների ողջ փաթեթի (այստանեստ փաթեթ) համար:

Արտարժույթային ռիսկի չափման և գնահատման համար կիրառվում է միջազգային պրակտիկայում ընդունված VAR (Value at Risk) մեթոդը (մոդելը), որի միջոցով հաշվարկվում է ինչպես առանձին արտարժույթի տեսակների (արտարժույթային դիրքերի), այնպես էլ ամբողջ փաթեթի համար հնարավոր առավելագույն վնասի չափը (տրված հուսալիությամբ): Համաձայն VAR մեթոդի հնարավոր առավելագույն վնասի չափը հաշվարկվում է արտարժույթային բաց դիրքերի և փոխարժեքների տատանումը բնութագրող ժամանակային շարքերի հիման վրա: Բանկի արտարժույթով ակտիվների և պարտավորությունների համար հաշվարկված մեկօրյա VAR-երի հիման վրա գնահատվում են 10-օրյա VAR-երի արժեքները՝ առանձին արտարժույթների և ընդհանուր փաթեթի համար:

Հնարավոր առավելագույն վնասի հաշվարկը հնարավորություն է տալիս բանկին գնահատել իր արտարժույթային գործունեության արդյունավետությունը՝ հաշվի առնելով կորուստ կրելու ռիսկին ենթարկվածության աստիճանը, կառավարել արտարժույթային դիրքերը՝ էլնելով հնարավոր առավելագույն կորուստների չափից, անհրաժեշտության դեպքում սահմանափակելով արտարժույթային դիրքերի ծավալները:

Բանկի արտարժույթային քաղաքականությունը միտված է արտարժույթային դիրքերի արդյունավետ կառավարման ապահովմանը՝ զուգակցելով այն արդարացիված ռիսկի մակարդակի հետ, իսկ նորմատիվների հաշվարկման ժամանակ հաշվարկվում է արտարժույթային ռիսկի հաշվարկման ստանդարտ մեթոդաբանության համաձայն :

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխման բացասական ազդեցության հնարավորությունն է բանկի զուտ տոկոսային եկամտի կամ կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի գնահատումն իրականացվում է "Տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների ճեղքվածքի մոդելի" ("GAP մոդել") և "Դյուրացիայի մոդելի" կիրառմամբ, որոնք հնարավորություն են տալիս գնահատել տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը բանկի զուտ տոկոսային եկամտի և կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա:

GAP ցուցանիշը (ճեղքվածքը) հաշվարկվում է որպես տոկոսադրույքի փոփոխման նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների տարբերություն: Հաշվարկներն իրականացվում են յուրաքանչյուր ամիս՝ առաջիկա 3 ամիսների ընթացքում զուտ տոկոսային եկամտի վրա տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցության գնահատման համար:

Սույն մոդելի շրջանակներում կատարվում են հետևյալ ենթադրությունները.

1. դիտարկվող ժամանակահատվածում ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքը և ծավալները մնում են անփոփոխ, այսինքն՝ մարված ակտիվները և պարտավորությունները կրկին տեղաբաշխվում և ներգրավվում են, բայց արդեն նոր գործող տոկոսադրույքներով,
2. տոկոսադրույքների վերանայումը կատարվում է յուրաքանչյուր ժամանակաշրջանի միջնակետում,
3. տարբեր մարման ժամկետայնությամբ բոլոր ակտիվների և պարտավորությունների տոկոսադրույքները փոփոխվում են միևնույն չափով, այսինքն՝ տեղի է ունենում ակտիվների և պարտավորությունների եկամտաբերության կորերի զուգահեռ տեղաշարժ:

Բանկի զգայունությունը տոկոսադրույքի նկատմամբ գնահատվում է "ճեղքվածքի հարաբերակցություն" ցուցանիշի միջոցով (GAP/ASSETS), որը հաշվարկվում է ակտիվների և պարտավորությունների կումուլյատիվ ճեղքվածքը հարաբերելով ակտիվներին:

Դյուրացիայի մոդելի դեպքում գնահատվում է տոկոսադրույքի փոփոխության ազդեցությունը կապիտալի տնտեսական արժեքի վրա հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ:

Այս մոդելի շրջանակներում նախ հաշվարկվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների պորտֆելների դյուրացիաները (միջին կշռված ժամկետայնությունները), այնուհետև, վերջիններիս հիման վրա՝ կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխությունը, որն իրենից ներկայացնում է ակտիվների և պարտավորությունների (ապագա հոսքերի) ներկա արժեքների փոփոխությունների (պայմանավորված տոկոսադրույքի տատանմամբ) տարբերությունը: Կապիտալի տնտեսական արժեքի փոփոխության գնահատման համար հաշվարկվում է դյուրացիայի ճեղքվածքը

, որն արտացոլում է բանկի ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների անհամապատասխանության աստիճանը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների ապագա հոսքերի միջին կշռված ժամկետայնությունների անհամապատասխանությունը: Դյուրացիայի ճեղքվածքի մեծ արժեքը վկայում է տոկոսադրույքների ռիսկի մակարդակի բարձր լինելու մասին: Դյուրացիայի ճեղքվածքի ցածր մակարդակի պահպանումը, այսինքն՝ ակտիվների և պարտավորությունների դյուրացիաների միմյանց մոտ արժեքների ապահովումը, հանգեցնում է տոկոսադրույքի ռիսկի հեջավորման (կապիտալի տնտեսական արժեքի՝ տոկոսադրույքների փոփոխության նկատմամբ կայունության):

Մշտապես ուսումնասիրվում են փոփոխուն տոկոսադրույքների տատանումները և դինամիկան, գնահատվում է դրանց հավանական փոփոխությունների ազդեցությունը բանկի փոփոխուն տոկոսադրույթով ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Տոկոսադրույքի ռիսկի նվազեցման նպատակով ապահովվում է տոկոսադրույքի նկատմամբ զգայուն ակտիվների և պարտավորությունների կուտակային ճեղքվածքի (կուտակային դիսբալանսի) և դյուրացիայի ճեղքվածքի պահպանումը ռիսկի ընդունելի սահմաններում: Հաշվի առնելով տոկոսադրույքների փոփոխման ընդհանուր միտվածությունը և կիրառելով մշակված մոդելները՝ միջոցառումներ են ձեռնարկվում ներգրավվող և տեղաբաշխվող միջոցների ծավալային և ժամկետային արդյունավետ հարաբերակցությունների ապահովման ուղղությամբ:

Գնային ռիսկ

Գնային ռիսկը որն է բորսայում (ներում) ցուցակված, բանկի հաշվեկշռում շուկայական ընթացիկ գներով արտացոլվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների անբարենպաստ փոփոխությունների հետևանքով Բանկի կողմից ֆինանսական կորուստներ կրելու վտանգն է՝ պայմանավորված ինչպես սովյալ կապիտալի գործիքի և դրա թողարկողի, այնպես էլ շուկայում շրջանառվող կապիտալի գործիքների շուկայական գների ընդհանուր տատանումների հետ կապված գործունեություն (սովյալ կապիտալի գործիքի գծով երկար կամ կարճ դիրքի առկայության պայմաններում):

Գնային ռիսկի հնարավոր նվազագույն մակարդակն ապահովվում է հետևյալ միջոցառումների շրջանակներում.

- ✓ ֆինանսական շուկայի կառուցվածքային, ծավալային և գնային ցուցանիշների դինամիկայի, առանձին ֆինանսական գործիքների իրացվելիության
- ✓ հնարավոր կորուստների գնահատում,
- ✓ հեջավորման գործիքների կիրառում,
- ✓ ֆինանսական գործիքների գծով լիմիտների (ըստ կապիտալի գործիքներով գործառնության տեսակի, ըստ դիլերի, ըստ թողարկողի, stop-loss) սահմանում,
- ✓ կապիտալի գործիքների փաթեթի բազմազանեցում (դիվերսիֆիկացիա)՝ ըստ թողարկողի, տնտեսության ճյուղերի, ժամկետայնության և այլն:

Իրացվելիության ռիսկ

1) Իրացվելիության ռիսկի բանկի սեփական սահմանումը

Իրացվելիությունը բանկի ստանձնած պարտավորությունների ամբողջությամբ և սահմանված ժամկետներում կատարման հնարավորությունն է:

Իրացվելիության ռիսկը հավանականությունն է, որ բանկն ի վիճակի չի լինի ճիշտ ժամանակին բավարարել իր պարտատերերի պահանջներն առանց լրացուցիչ կոռուստներ կրելու, ինչը բացասաբար կազդի բանկի շահույթի և/կամ կապիտալի վրա:

2) Իրացվելիության ռիսկի չափման և գնահատման մոդելների նկարագրությունը

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման համար կիրառվում են՝ սթրես թեստերի մեթոդը, որը ենթադրում է դիտարկվող տարբեր շոկային սցենարների տեղի ունենալու դեպքում բանկի իրացվելիության նորմատիվների խախտման հնարավորության բացահայտում և դրանց չափերի հաշվարկ և ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդը, որը ենթադրում է իրացվելիության ցուցանիշների հաշվարկ, որոնց միջոցով իրականացվում է նաև իրացվելիության կառավարման որակի գնահատում:

Սթրես թեստերը կիրառելիս դիտարկվում են տվյալ ռիսկին վերաբերող մի շարք սցենարներ: Յուրաքանչյուր սցենարի դեպքում համապատասխան մեթոդով հաշվարկվում են բանկի նորմատիվների խախտման չափերը:

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման նպատակով օգտագործվում են հետևյալ շոկային սցենարները.

1. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
2. Իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ ետ պահանջում,
3. բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների 25%-ի ետ պահանջում,
4. Ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների 25%-ի պայմանագրի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ

5. Ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների X%-ի ժամկետից շուտ և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների Y%-ի ետ պահանջում (ընդ որում դիտարկվում են սցենարի երեք մակարդակ՝ մեղմ, միջին և խիստ, որոնք իրենցից ներկայացնում են ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց ժամկետային ավանդների (ժամկետից շուտ) և բոլոր ցպահանջ պարտավորությունների համապատասխանաբար 10, 15 և 20 տոկոսի միաժամանակ ետ պահանջման իրավիճակները):

Բացահայտվում է նշված իրավիճակների հանդես գալու պայմաններում իրացվելիության Ն21 և Ն22 նորմատիվների

Իրացվելիության ռիսկի գնահատման ժամկետայնության ճեղքվածքների մեթոդաբանությունը հնարավորություն է տալիս գնահատել և վերլուծել բանկի իրացվելիության ռիսկը, ինչպես նաև բանկի կողմից վարվող քաղաքականությունը իրացվելիության բավարար մակարդակը պահպանելու համար: Այդ նպատակով բացահայտվում են բանկի ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ճեղքվածքները, հաշվարկվում են իրացվելիության ցուցանիշները և գնահատվում է բանկի իրացվելիության կառավարման որակը: Իրացվելիության գնահատման սույն մեթոդաբանությունում կատարվում է ակնթարթային, մինչև 90 օր կուտակային և ընդհանուր (մինչև մեկ տարի կուտակային) իրացվելիությունների տարանջատում, ինչպես նաև դիտարկվում են իրացվելիության ցուցանիշների ժամանակային շարքերը բանկի իրացվելիության կառավարման որակի գնահատման համար:

3) իրացվելիության ռիսկի թույլատրելի մակարդակի որոշումը՝ ռիսկի քանակական վերլուծություն և ռիսկի քանակական գնահատական

Բրազվելիության ռիսկի գնահատում:

2018թ I եռամսյակի ընթացքում ակնթարթային և ընդհանուր (մինչև 1 տարի կուտակային) իրացվելիության ցուցանիշները նվազել են համապատասխանաբար 9.63 և 2.55 տոկոսային կետով, իսկ մինչև 90 օր կուտակային իրացվելիության ցուցանիշը՝ աճել 5.69 տոկոսային կետով:

Հաշվետու ժամանակաշրջան		31/03/2018								Հազ. դրամ		
Հոդվածի անվանումը		Չափաատոյ	Մարմանը մնացել է					Անժամկետ	Ընդամենը			
		Ժամկետային	Ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի			
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ												
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				28,192,039		-	-	-	-	1,035,000	29,227,039	
Թանկարժեք մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ				44,312							44,312	
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ				1,141,332	8,906,626		960,120	2,400,293		123,744	13,532,115	
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ		867,528	228,796		25,302,312	9,986,598	11,993,503	52,431,225	190,094,200	-	119,819,382	
Արժեթղթեր, այդ թվում՝					1,267,163	-	-	5,223,614	11,882,083	4,861,422	23,234,282	
- առևտրային նպատակով պահվող											-	
- վաճառքի համար մատչելի					74,026			1,502,480	1,526,528	695,174	3,798,208	
- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ					48,907						48,907	
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված					1,144,230			3,721,134	10,355,555	4,166,248	19,387,167	
Այլ պահանջներ		-	-		55,846				764		56,610	
Ընդամենը		867,528	228,796	29,377,683	35,542,809	9,986,598	12,953,623	60,055,132	30,892,267	6,020,166	185,924,602	
Այդ թվում՝												
I խմբի արտարժույթով		539,959	162,056		9,079,427	21,274,832	4,407,536	5,850,410	27,732,066	10,399,419	123,744	79,569,449
II խմբի արտարժույթով		338	1,319		1,163,171	112,436			-	-	-	1,277,264
Այդ թվում՝												
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով					226,291							226,291
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով		867,528	228,796		-	34,855,963	9,986,598	12,953,623	30,891,503	4,861,422	154,700,565	
Անտոկոս					29,151,392	686,846			764	1,158,744	30,997,746	
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ												
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ		-	-	-	1,075,067	27,903,387	334,2367	3,762,280	28,678,142	3,128,207	-	67,889,450
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝		-	-	-	34,144,399	12,902,317	8,742,634	22,784,097	7,850,509	1,899,063	2,727	88,325,746
- զպահանջ ավանդներ		-	-	-	32,879,777	71,598	236			2,727		32,954,338
- ժամկետային ավանդներ		-	-	-	24,920	12,830,719	8,742,398	22,784,097	7,850,509	1,899,063		54,131,706
- այլ		-	-	-	1,239,702							1,239,702
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություններ						15,765						15,765
Ստորադաս փոխառություններ					46,919				6,340,150			6,387,069
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություններ					416,637							416,637
Բանկի կողմից թողարկված արժեթղթեր					548				1,060,120			1,060,668
Վճարվելիք գումարներ					153,017							153,017
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ					1,114,267							1,114,267
Այլ պարտավորություններ		-	-	650,084	143,749	15,512		2,880				812,225
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ		-	-	-	1,236,186	3,401,057		2,685,898	5,137,303	437,135	-	12,897,579
Ընդամենը		-	-	35,869,550	42,696,058	12,100,513	26,549,257	36,528,651	11,367,420	2,727	165,114,176	
Այդ թվում՝												
I խմբի արտարժույթով		-	-	12,653,877	10,514,093	8,543,380	20,277,259	19,826,168	3,775,587			75,590,364
II խմբի արտարժույթով		-	-	481,278	483,055	209,562	347,386	56,120				1,577,401
"Խոշոր" պարտավորություններ					4,381,181	103,787	12,088	4,724,287				9,221,343
Այդ թվում՝												
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով					2,797,424	5,089,703						7,887,127
Ֆիքսված տոկոսադրույքներով		-	-	9,543,428	37,924,645	6,866,890	26,533,745	36,525,771	11,367,420	2,727		128,764,626
Անտոկոս		-	-	26,326,122	1,973,989	143,920	15,512	2,880				28,462,423
Զուտ իրացվելիության ճեղքվածք		867,528	228,796	(6,491,867)	(7,153,249)	(2,113,915)	(13,595,634)	23,526,481	19,524,847	6,017,439	20,810,426	
Այդ թվում՝												
I խմբի արտարժույթով		539,959	162,056	(3,574,450)	10,760,739	(4,135,844)	(14,426,849)	7,905,898	6,623,832	123,744	3,979,085	
II խմբի արտարժույթով		338	1,319	681,893	(370,619)	(209,562)	(347,386)	(56,120)			(300,137)	
Փոփոխվող տոկոսադրույքների համար		-	-	226,291	(2,797,424)	(5,089,703)	-	-			(7,660,836)	
Ֆիքսված տոկոսադրույքների համար		867,528	228,796	(9,543,428)	(3,068,682)	3,119,708	(13,580,122)	23,529,361	19,524,083	4,858,695	25,935,939	
Կուտակային իրացվելիության ճեղքվածք		867,528	1,096,324	(5,395,543)	(12,548,792)	(14,662,707)	(28,258,341)	(4,731,860)	14,792,987	20,810,426	(28,029,978)	

Նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջան		31/12/2017								Հազ. դրամ	
Հոդվածի անվանումը		Չափա ստոր		Մարմանը մնացել է					Անժամկետ	Ընդամենը	
		Ժամկետային	Ժամկետանց	Ցպահանջ	մինչև 3 ամիս	3-ից մինչև 6 ամիս	6 ամսից մինչև 12 ամիս	1-ից մինչև 5 տարի	5 տարուց ավելի		
Ակտիվների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Կանխիկ և կանխիկին հավասարեցված դրամական միջոցներ, մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում				34,455,312		-	-	-	-	1,520,000	35,975,312
Թանկարժե մետաղների ստանդարտացված ձուլակտորներ				18,356							18,356
Պահանջներ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ				1,435,905	10,629,560	1,647,844	677,740	2,662,547	123,395		17,176,991
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ											-
Հաճախորդներին տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկեր և փոխառություններ		898,069	188,363		10,780,643	13,083,705	11,473,465	49,000,242	18792067	-	104,216,554
Արժեթղթեր, այդ թվում՝					1,462,083	1,194	49,618	5,547,014	14,140,881	504,016	21,704,806
- անոտրային նպատակով պահվող											-
- վաճառքի համար մատչելի					364,623	1,194		617,160	549,098	504,016	2,036,091
- ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ							49,618				49,618
- ռեպո համաձայնագրով վաճառված					1,097,460			4,929,854	13,591,783		19,619,097
Այլ պահանջներ		-	-		5,167	86,228		-	-		91,395
Պայմանագրային պահանջներ**											-
Ընդամենը		898,069	188,363	35,909,573	22,877,453	14,818,971	12,200,823	57,209,803	33,056,343	2,024,016	179,183,414
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով		505,836	128,805	19,164,002	8,643,068	9,523,169	5,472,114	26,582,709	10,355,049	123,395	80,498,147
II խմբի արտարժույթով		1,174	283	1,260,549	298,742				-	-	1,560,748
Այդ թվում՝											
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով				369,500							369,500
Ֆիրմաված տոկոսադրույքներով		898,069	188,363	2,477,351	20,287,181	14,817,573	12,200,823	56,794,152	33,055,819	291,536	141,010,867
Անտոկոս				33,062,722	2,590,272	1,398	-	415,651	524	1,732,480	37,803,047
Պարտավորությունների մարման ժամկետայնության վերաբերյալ											
Պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆին. կազմ. նկատմամբ		-	-	711,780	23,120,250	264,466	6,818,603	24,592,550	1,149,413		59,037,257
Պարտավորություններ հաճախորդների նկատմամբ, այդ թվում՝		-	-	38,336,996	9,533,698	10,634,916	22,376,395	9,923,984	1,903,760	-	92,709,749
- զբաղմունք ավանդներ		-	-	37,457,203	277,951		236				37,735,390
- ժամկետային ավանդներ		-	-	17,443	9,255,747	10,634,916	22,376,159	9,923,984	1,903,760		54,112,009
- այլ		-	-	862,350							862,350
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող պարտավորություն					7,706						7,706
Ստորադաս փոխառություններ					47,051				6,362,550		6,409,601
Ընթացիկ հարկի գծով պարտավորություն					373,529						373,529
Վճարվելիք գումարներ					563			1,068,200			1,068,763
Հետաձգված հարկային պարտավորություն					155,684						155,684
Այլ պարտավորություններ					1,096,003						1,096,003
Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ		-	-	669,562	233,815	127	12,681				916,185
Պայմանագրային պարտավորություններ		-	-	2,354,494		8,628,407	4,517,715	7,050,245	389,711	-	22,940,572
Ընդամենը											-
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով		-	-	16,178,944	8,961,913	7,218,455	23,084,668	19,729,881	4,524,730		79,698,591
II խմբի արտարժույթով		-	-	586,649	368,478	229,155	407,969	33,676		-	1,625,927
"Խոշոր" պարտավորություններ											-
Այդ թվում՝											-
Փոփոխվող տոկոսադրույքներով					357,824	2,791,308					3,149,132
Ֆիրմաված տոկոսադրույքներով		-	-	(33,360,820)	(11,198,529)	(13,426,224)	(22,376,395)	(10,992,184)	(8,266,310)	-	(99,620,462)
Անտոկոս		-	-	33,360,820	10,840,705	10,634,916	22,376,395	10,992,184	8,266,310	-	96,471,330
Զուտ իրացվելիության ձեռքվածք		898,069	188,363	(3,808,765)	(11,690,283)	1,539,267	(17,006,856)	22,693,269	23,640,620	2,024,016	18,477,700
Այդ թվում՝											
I խմբի արտարժույթով		505,836	128,805	2,985,058	(318,845)	2,304,714	(17,612,554)	6,852,828	5,830,319	123,395	799,556
II խմբի արտարժույթով		1,174	283	673,900	(69,736)	(229,155)	(407,969)	(33,676)		-	(65,179)
Փոփոխվող տոկոսադրույքների համար		-	-	369,500	(357,824)	(2,791,308)	-	-	-	-	(2,779,632)
Ֆիրմաված տոկոսադրույքների համար		898,069	188,363	(3,880,167)	(11,730,992)	4,329,304	(16,993,939)	22,277,618	30,002,646	291,536	25,382,438
Կուտակային իրացվելիության ձեռքվածք		898,069	1,086,432	(2,722,333)	(14,412,616)	(12,873,349)	(29,880,205)	(7,186,936)	16,453,684	18,477,700	(30,159,554)

Ծանոթագրություն 33. "Կապիտալ և կապիտալի համարժեքություն"

Բանկում առկա են կապիտալի մակարդակի նկատմամբ սահմանված ներքին պահանջներ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից բանկերի համար սահմանված է ռիսկով կշռված ակտիվների նկատմամբ 12% ընդհանուր կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ: ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված է ընդհանուր կապիտալի նվազագույն չափ 30,000,000 հազ. դրամ գումարով: Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանում կատարել է կապիտալի մակարդակի համար սահմանված նորմատիվային պահանջները:

Ներկայացնում ենք հաշվեկշռային կապիտալի կառուցվածքը.

չափ դրամ

	31.03.2018	31.12.2017
Կանոնադրական կապիտալ	13,708,745	13,708,745
Էմիսիոն եկամուտ/վնաս	33,438	33,438
Պահուստներ	15,662,414	14,925,058
Գլխավոր պահուստ	6,000,000	6,000,000
Վերագնահատման պահուստներ	4,904,324	4,689,053
Զբաղիված շահույթ (վնաս)	4,758,090	4,236,005
Ընդամենը կապիտալ	29,404,597	28,667,241

Ներկայացնում ենք ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից սահմանված հիմնական տնտեսական նորմատիվների հաշվարկման համար կիրառվող հիմնական և ընդհանուր կապիտալները կապիտալի համարժեքության ցուցանիշները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում՝ ըստ ամիսների, հասմեմատելով այդ ցուցանիշները նորմատիվային պահանջների հետ.

չափ դրամ

2018թ.	Նորմատիվների հաշվարկման մասնակցող						
	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր Կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն. ռիսկ	համարժեք. Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	22,237,931	8,895,172	31,133,103	162,604,603	2,964,793	16.62	12
Փետրվար	22,372,558	8,949,023	31,321,581	164,993,021	2,881,752	16.57	12
Մարտ	22,394,302	8,957,721	31,352,023	167,283,611	2,932,572	16.35	12
2017թ.	Նորմատիվների հաշվարկման մասնակցող						
	Հիմնական կապիտալ	Լրացուցիչ կապիտալ	Ընդհանուր Կապիտալ	Վարկային ռիսկ	Շուկայական և գործառն. ռիսկ	համարժեք. Փաստացի %	ՀՀ ԿԲ-ի սահմանաչափ %
	1	2	3 (1+2)	4	5	6	7
Հունվար	21,861,831	8,574,191	30,436,022	113,280,494	1,922,054	23.54	12
Փետրվար	21,716,419	8,525,349	30,241,768	112,847,591	2,117,346	23.18	12
Մարտ	21,712,679	8,577,987	30,290,666	119,382,327	2,013,526	22.25	12
Ապրիլ	21,875,537	9,019,296	30,894,833	116,733,043	2,167,424	22.92	12
Մայիս	22,063,011	9,895,885	31,958,896	120,818,311	2,147,759	23.04	12
Հունիս	22,011,258	9,827,185	31,838,443	127,841,690	2,421,169	21.51	12
Հուլիս	21,671,221	9,700,332	31,371,553	146,589,188	2,337,423	18.89	12
Օգոստոս	21,952,445	9,623,357	31,575,802	149,820,578	2,396,141	18.60	12
Սեպտեմբեր	22,089,828	9,580,000	31,669,828	155,296,711	2,399,452	18.07	12
Հոկտեմբեր	22,082,789	9,708,799	31,791,588	156,140,389	2,433,273	18.02	12
Նոյեմբեր	22,211,330	9,893,378	32,104,708	156,744,674	2,612,508	17.99	12
Դեկտեմբեր	22,419,472	9,851,109	32,270,581	160,533,903	2,723,741	17.61	12

Ներկայացնում ենք ընթացիկ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի և նախորդ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ակտիվների և հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորությունների, անավարտ ժամկետային գործառնությունների ռիսկերի կշիռները՝ ըստ ՀՀ ԿԲ խորհրդի որոշմամբ հաստատատված Կանոնակարգ 2-ի ռիսկի կշիռների.

չափ դրամ

31.03.2018թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	57,680,631	280,156		-
10%	5,204,701			520,470
20%	1,762,027			352,405
30%	110,108		25,059	40,550
35%	1,927,715			674,700
50%	578,227			289,114
75%	844,285			633,214
100%	81,344,922	4,736,056		86,080,978
110%				-
150%	48,339,112	4,610,208	126,118	79,613,157
Ընդամենը	197,791,728	9,626,420	151,177	168,204,588

31/12/2017թ. դրությամբ				
Ռիսկի կշիռը	Ակտիվներ	Հետհաշվեկշռային պայմանական պարտավորություններ	Անավարտ ժամկետային գործառնություններ	Ընդամենը վարկային ռիսկ
0%	66,153,836	273,320		-
10%	4,262,528			426,253
20%	1,577,452			315,490
30%	260,072			78,022
35%	1,933,595			676,758
50%	517,727			258,864
75%	757,276			567,957
100%	70,756,794	4,901,348		75,658,142
110%				-
150%	45,924,058	7,844,858	43,575	80,718,737
Ընդամենը	192,143,338	13,019,526	43,575	158,700,222

Ծանոթագրություն 34. "Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրական արժեք"

Ներկայացնում ենք ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքի վերաբերյալ բացահայտումներ՝ կատարված ՖՀՄՍ 32 "Ֆինանսական գործիքներ, բացահայտումը և ներկայացումը" պահանջների համաձայն:

Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը այն գումարն է, որով ակտիվը կարող է փոխանակվել կամ պարտավորությունը մարվել իրագրել և պատրաստակամ կողմերի միջև "պարզած ձևերի հեռավորության" գործարքի ընթացքում:

ՀՀ պետական գանձապետական և ՀՀ ԿԲ արժեթղթերի իրական արժեքը որոշվում է շուկայական գնանշումների հիման վրա:

31.03.18թ. դրությամբ ֆինանսական գործիքի յուրաքանչյուր դասի իրական արժեքի գնահատման ժամանակ Բանկի կողմից օգտագործվել են հետևյալ մեթոդներն ու գնահատումները.

Կանխիկ դրամական միջոցներ և մնացորդներ ՀՀ Կենտրոնական Բանկում.

Այս կարճաժամկետ գործիքների համար հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտորեն արտացոլում է նրանց իրական արժեքը:

Հաճախորդներին տրված վարկեր ու փոխառվածություններ, պահանջներ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ.

Վարկային պորտֆելի իրական արժեքը կախված է պորտֆելի յուրաքանչյուր դասի շրջանակներում առանձին վարկի վարկային և տոկոսադրույքային առանձնահատկություններից: Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդի գնահատումը հաշվի է առնում վարկերի տարբեր դասերին բնորոշ ռիսկերը, ինչը հիմնված է այնպիսի գործոնների վրա, ինչպիսիք են տնտեսական այն ճյուղի իրավիճակը, որտեղ գործում է յուրաքանչյուր փոխառում, յուրաքանչյուր փոխառուի տնտեսական իրավիճակը և ձեռք բերված երաշխիքները: Հետևաբար վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդը այն գեղջի ճշգրիտ գնահատականն է, որն արտացոլում է վարկային ռիսկի ազդեցությունը:

Ներգրված միջոցներ բանկերից ու այլ ֆինանսական կազմակերպություններից.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

Հաճախորդների ավանդներ և բանկային հաշիվներ.

Հաշվեկշռային արժեքը մոտ է իրական արժեքին:

31.03.18թ. դրությամբ բանկը չունի այնպիսի ֆինանսական ակտիվներ, որոնք հաշվառվում են իրական արժեքը գերազանցող գումարով:

Ծանոթագրություն 35. "Գանխատևսվող ապագա գործարքների հեջավորում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք

Ծանոթագրություն 36. "Ապաճանաչում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք

Ծանոթագրություն 37. "Գրավադրված ակտիվներ"

31.03.18թ. դրությամբ բանկը գրավադրված ակտիվներ չունի:

Ծանոթագրություն 38. "Ընդունված գրավ"

31.03.2018թ. դրությամբ առկա չեն գրավ ընդունված ակտիվներ, որոնք բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ նորից գրավադրել հաճախորդի կողմից պարտավորությունների չկատարման, խախտման բացակայության դեպքում:

Ներկայացնում ենք բանկի կողմից գրավ ընդունված ակտիվները և երաշխավորությունները իրենց համապատասխան վարկային ներդրումների հետ, առանց հաշվի առնելու պահուստի գումարները.

Հազ. դրամ

Գրավի տեսակ	31/03/2018		31/12/2017	
	Վարկի գումար	Գրավի գումար	Վարկի գումար	Գրավի գումար
Անշարժ գույք	42,117,747	169,456,659	41,318,815	164,093,759
Ավտոմեքենա	1,194,874	6,401,730	1,383,903	7,104,370
Սարքավորում	760,676	4,590,368	657,784	4,394,184
Պատրաստի արտադրանք	1,299,169	3,645,282	613,011	2,041,778
Երաշխավորություն	34,239,870	155,036,134	30,914,066	140,550,946
Դրամական միջոցներ	812,482	2,464,471	1,097,010	2,249,478
Ոսկյա իրեր	9,212,470	11,405,386	8,302,797	10,425,868
Մտանդարտ ոսկի				
Պետ. արժեթղթեր				
ՀՀ ԿԲ-ի կողմից թողարկված արժեթղթեր				
Այլ արժեթղթեր	373,817	720,203	104,632	418,211
Այլ գրավ	9,379,713	14,201,531	8,612,831	12,289,630
Գրավ առկա չէ	20,428,564		12,816,825	
Ընդամենը	119,819,382	367,921,764	105,821,674	343,568,224

Ծանոթագրություն 39 "Պարտավորությունների չկատարում/խախտում"

Հաշվետու և նախորդ ժամանակաշրջանում այս ծանոթագրության համար ներկայացվելիք տվյալներ առկա չեն:

Բանկի վարչության նախագահ

Ա. Խաչատրյան

Ֆինանսական տնօրեն-Գլխավոր հաշվապահ

Մ. Պողոպյան